

2008-2010
D&BOEK

2008-2010

DÛBOEK

LIMBURG CO₂-NEUTRAAL

FRANK SMEETS
GEDEPUTEERDE VAN LEEFMILIEU

Beste lezer,

De provincie nam vijf jaar geleden het initiatief om samen met het Centrum Duurzaam Bouwen en de Bond Beter Leefmilieu een provinciaal steunpunt duurzaam bouwen en wonen op te richten. Met Limburgse en Europese middelen groeide Steunpunt Dubolimborg uit tot een voorbeeld voor heel Vlaanderen.

Op basis van het Limburgs model worden nu ook in de andere vier Vlaamse provincies steunpunten opgericht en dat is nodig. Bekeken over de hele levenscyclus is de woon- en bouwsector in de Europese landen immers verantwoordelijk voor 25 % van de totale broeikasgasuitstoot, 30 % van de totale ecologische voetafdruk en 40 % van het energieverbruik. Als we in Limburg de milieu-impact van deze belangrijke sector willen verminderen, dan moeten we hier samen aan werken.

Uiteraard past Steunpunt Dubolimborg binnen het TACO2-beleid van de provincie. Samen met verschillende partners willen we Limburg CO₂-neutraal maken tegen 2020 en dat is een hele opgave. Voorjaar 2010 is de provincie gestart met de opmaak van een TACO2-studie om op basis van Limburgse cijfers ambitieuze doelstellingen vast te leggen. Het staat in de sterren geschreven dat wonen en bouwen hierin veel aandacht zal krijgen, ook omdat Limburg een bouwprovincie is.

Steunpunt Dubolimborg werd opgericht om alle partners die actief zijn rond wonen en bouwen samen te brengen in een platform. Binnen dit platform werden concrete projecten uitgewerkt gaande van het gezamenlijk begeleiden van concrete nieuwbouw- en renovatieprojecten tot volledige verkavelingen. Ondertussen hebben de partners elkaar

goed leren kennen en ontstaat er een spontane samenwerking op diverse vlakken.

Het verhaal van Steunpunt Dubolimborg is een succes op verschillende fronten. De brede samenwerking en het werken met concrete (bouw)projecten hebben ervoor gezorgd dat duurzaam wonen en bouwen veel toegankelijker geworden is zowel bij de bouwprofessionelen (aannemers, architecten, installateurs ...) als bij de modale Limburger. We denken hierbij aan de succesvolle campagne 'Elke dag ZONdag' (zonne-energie) of aan de lopende campagne 'Limburg isoleert' (isolatie).

De volgende jaren krijgt Steunpunt Dubolimborg de opdracht om een belangrijk deel van de Limburgse klimaatdoelstellingen te helpen realiseren. Steunpunt wordt – nog meer dan vandaag – het aanspreekpunt voor Limburgse gemeenten bij het uitwerken van hun klimaatdoelstellingen. Denken we bijvoorbeeld aan het begeleiden van gemeenten bij het toepassen van hernieuwbare energie en het uitwerken van lokale klimaatplannen.

Met de oprichting van steunpunten duurzaam wonen en bouwen in alle Vlaamse provincies hopen we op een structurele inbedding. De provincie Limburg is ervan overtuigd dat het Limburgs model goed werkt en een unieke rol speelt in het verduurzamen van een belangrijke economische sector.

Tenslotte wil ik graag alle partners van harte bedanken voor hun bijdragen en inzet de voorbije jaren en tegelijk vragen we ook alle steun voor de komende jaren. Want CO₂-neutraal worden tegen 2020 kan de provincie niet alleen. Maar samen met jullie lukt het ons wel!

INHOUD

Bezoekerscentrum De Lieteberg - Zutendaal

LIMBURG CO ₂ -NEUTRAAL	4
OMDAT DUURZAAM BOUWEN PURE WINST IS	8
DE KRACHT VAN HET NETWERK	11
GEMEENTEN: LEREN VAN ELKAAR ALS CENTRALE THEMA	13
40 GEMEENTELIJKE PROJECTEN	15
ECOPOLIS: DUURZAME STEDELIJKE ONTWIKKELING IN THEORIE & PRAKTIJK	31
EXCURSIES: STEUNPUNT EN PLATFORM WIJZEN DE WEG	32
WORKSHOPS	34
BOUWPROFESSIONELEN: DUBOLIMBURG WERKT SECTORONDERSTEUNEND	37
ECO-BOUWPOOLS: OMDAT BOUWEN MILIEUVRIENDELIJKER KAN	39
MEETLAT DUURZAAM BOUWEN: VERNIEUWD EN VERBETERD	40
TOEGANKELIJK LEVEN EN WONEN: DUBOLIMBURG EN TOEGANKELIJKHEIDS-BUREAU ADVISEREN PROFESSIONELEN	41
PARTICULIEREN: DUBOLIMBURG ADVISEERT OP MAAT	43
BEURZEN: DUBOLIMBURG INFORMEERT DE BURGER	45
FINANCIERINGSMECHANISMEN: DUWOLIM MAAKT ISOLEREN BETAALBAAR	47
ONDERWIJS: DUBOLIMBURG ONDERSTEUNT KENNISTRANSFER	49
THESISSEN	50
BOUWINNOVATIE: BOUWUNIE LIMBURG EN DUBOLIMBURG INFORMEREN	53
'LIMBURG ISOLEERT': DUBOLIMBURG ZORGT MEE VOOR SUCCESVOLLE CAMPAGNE	55
AWARD: CONFEDERATIE BOUW LIMBURG EN DUBOLIMBURG BELONEN DUURZAAM BOUWEN	59
PERS & MEDIA: DUBOLIMBURG IN BEELD	61
CONCLUSIES	68
PARTICULIEREN	74
GEMEENTEN	77
PROFESSIONELEN	77
NIEUWE PERSPECTIEVEN VOOR DUBOLIMBURG	79
PARTNERS - COLOFON	82

Omdat duurzaam bouwen

Bezoekerscentrum De Lieteberg - Zutendaal

Steunpunt Dubolimborg is dé Limburgse én Vlaamse gespreks- en adviespartner wat betreft duurzaam bouwen en wonen voor 4 doelgroepen: particulieren, overheden, professionals en onderwijsinstellingen.

Dubolimborg brengt haar kennis en knowhow via de juiste kanalen naar de juiste doelgroep. Ons uitgebreide netwerk – met daarin o.a. Centrum Duurzaam Bouwen, Bond Beter Leefmilieu, WTCB, Infrax, Confederatie Bouw, Bouwunie, hogescholen, UHasselt enz. – maakt dat we up-to-date informatie in een persoonlijke service kunnen gieten.

BOUWPROFESSIELEN

Bouwprofessionelen – aannemers, architecten, installateurs, vakmensen – kunnen bij Steunpunt Dubolimborg terecht voor gerichte opleidingen, technische vragen en planadvies op maat. We begeleiden projecten van ontwerp tot gebruik. Gratis. Als partner in 'Limburg isoleert', de Limburgse isolatiecampagne, ondersteunt Dubo-

limburg mee de infosessies en workshops voor professionals.

GEMEENTEN

Dubolimborg ondersteunt en adviseert de overheden op maat wat betreft hun eigen projecten, de ontwikkeling van subsidiereglementen voor duurzame maatregelen, enzoverder. Zowel duurzaamheidsambtenaren, technische diensten als milieu-ambtenaren worden door ons van informatie, knowhow en opleidingen voorzien. Het Platform Dubolimborg zet gestructureerde ervarings- en kennisuitwisseling inzake duurzaam bouwen en wonen centraal en zorgt voor tools, informatie en advies op maat.

ONDERWIJSSTELLINGEN

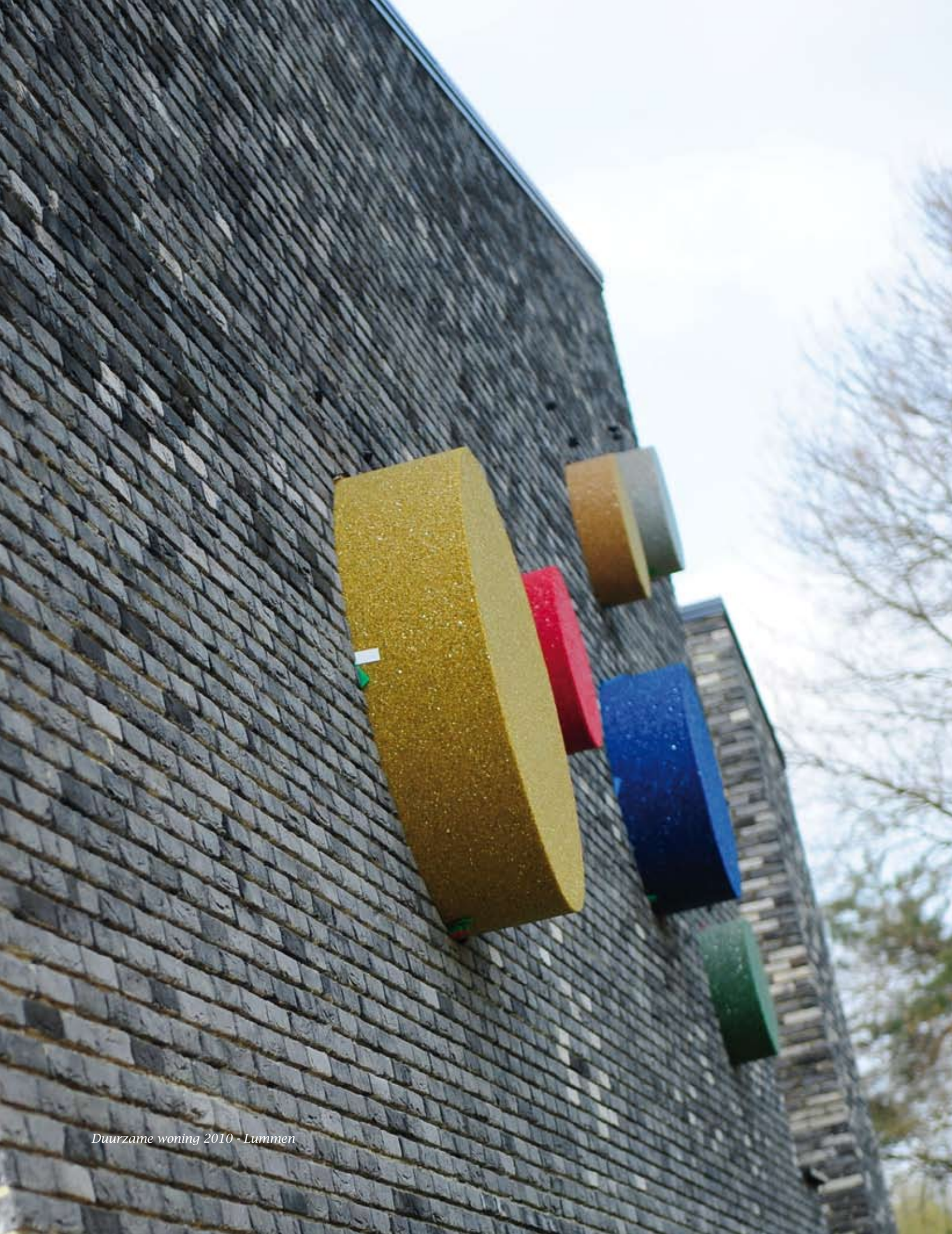
Hogescholen en universiteiten krijgen de nodige informatie om hun curricula te verbeteren. We begeleiden thesisstudenten wat betreft aspecten van duurzaam bouwen en wonen. Steunpunt geeft infosessies op scholen, begeleidt onderzoekers in nieuwe projecten en is betrokken bij de realisatie

van Passiefscholen en de Ecocampus in Diepenbeek.

PARTICULIEREN

Dubolimborg adviseert! Particulieren kunnen bij Steunpunt Dubolimborg terecht voor advies op maat. De gratis Quicksan geeft beknopt mondelinge antwoorden op gerichte vragen rond isolatie, energiegebruik en premies. Met Quicksans On The Road stappen we zelf naar de gemeenten en hun inwoners toe. Het uitgebreide Planadvies onderwerpt de (ver-)bouwplannen aan een diepgaand onderzoek dat resulteert in een geschreven dossier op maat. Steunpunt Dubolimborg geeft ook advies en infosessies op verschillende beurzen in de provincie.

Steunpunt Dubolimborg is een samenwerkingsinitiatief van de Provincie Limburg, het Centrum Duurzaam Bouwen en de Bond Beter Leefmilieu met financiële steun van de Europese Unie (Doelstelling II - EFRO).

Begeleidingscomité

De kracht van het netwerk

Geen Steunpunt Dubolimborg zonder begeleidingscomité. Dankzij de knowhow, kennis en ervaring van ons netwerk – de leden van het uitgebreide begeleidingscomité - kan Dubolimborg haar werking intensifiëren en samenwerkingsverbanden opzoeken. Het begeleidingscomité waakt over de goede werking van onze organisatie, en vergemakkelijkt het realiseren van onze doelstellingen.

Foto vlnr: Rik Mondelaers (Confederatie Bouw), Sandra Penders (Dubolimborg), An Jamers (Dubolimborg), Ann Maurissen (Dienst Ruimtelijke Ordening Provincie Limburg), Ingrid Quintens (Dienst Wonen Provincie Limburg), Els Struyf (VMSW), Patrick Boucneau (Dienst Milieu & Natuur Provincie Limburg), Kurt Deproft (Xios), Frank Smeets (Gedeputeerde Milieu & Natuur, voorzitter), Geert Goffin (Casa Calida), Annick Vastiau (Cleantech), Bart Vandepol (Centrum Duurzaam Bouwen), Stefaan Claeys (Bond Beter Leefmilieu), Hilde van Hooydonk (Gezinsbond), Peter Thoelen (Vibe), Inge Pauwels (Dialog), Hilde Vanransbeke (Stebo), Merijn Van den Eede (DAR), Maurice Gorissen (Bouwunie), Ben Vanholm (NAVPL), Kris Asnong (Coördinator Dubolimborg), Nathalie Grauls (Dubolimborg).

Niet op de foto: Infrax, Toegankelijkheidsbureau, KHLIM, Uhasselt, Ruimtelijke Ordening Limburg, ACW Limburg, Syntra, PHL, WTCB, VEA en Passiefhuisplatform.

"De stad Peer maakt al heel wat jaren werk van een duurzaam beleid. Daarvoor doen wij een beroep op onder meer het Steunpunt Dubolimborg. De aangeboden kennis maakt onze projecten nog duurzamer. Wij kijken er naar uit om in de toekomst nog met hen samen te werken om zo de vinger aan de pols te houden."

THEO KELCHTERMANS - BURGEMEESTER PEER

GEMEENTEN

Leren van elkaar als centrale thema

Steunpunt Dubolimborg begeleidt gemeenten op verschillende manieren. Aan de ene kant adviseren we lokale overheden op maat, en ondersteunen we met het uitgebreide planadvies het streven van de gemeentebesturen naar een beter, duurzamer patrimonium.

Aan de andere kant wil Dubolimborg de gemeenten helpen om hun rol als eerstelijnsadviseur zo goed mogelijk te spelen. We bieden ondersteuning wat betreft balieadvies, brochures en infosessies.

Het Platform Dubolimborg, dat in december 2008 haar werking opstartte, speelt een sleutelrol. Het Platform biedt gemeenten tal van praktische hulpmiddelen om hen te ondersteunen in hun werking, zorgt voor de nodige expertise en brengt gemeenten en hun respectievelijke diensten rond de tafel.

Het **Platform Dubolimborg** is een kennis- en ervaringsuitwisselingsorgaan voor alle 44 Limburgse gemeenten op het vlak van duurzaam plannen, bouwen en leven. Het Platform stimuleert de lokale besturen om duurzaam wonen en bouwen standaard op te nemen in hun stedenbouwkundige projecten, nieuwbouwprojecten, renovaties en campagnes.

Het Platform is **spelverdeler**: het biedt de gemeenten eigen expertise en knowhow aan, en zorgt met interessante gast-docenten voor interessante input. Makkelijk hanteerbare toolkits (o.a. communicatie, rup's, windenergie ...) ondersteunen de gemeenten en hun ambtenaren in hun dagelijkse werking. 20 voorbeeldprojecten, waarvan 10 limburgse, zullen in de loop van 2010 dienen als eyecatchers: zij brengen het verhaal van een gemeente die een duurzaam project heeft gerealiseerd.

WAAROM IS HET PLATFORM DUBOLIMBURG ZO UNIEK ?

- De Provincie Limburg is opnieuw **pionier**: nergens anders in Vlaanderen is er een gestructureerd overleg tussen gemeenten op het vlak van duurzaam plannen, bouwen en leven.
- **Alle 44 Limburgse gemeenten** nemen deel en hebben gemeentelijke voorbeeldprojecten ingediend die door het Platform en Dubolimborg zullen worden begeleid.
- Limburgse gemeenten en hun diensten/ambtenaren leren

van elkaar en wisselen knowhow uit wat betreft het bouwen van soortgelijke gebouwen en het duurzaam invullen van ruimtelijke en stedenbouwkundige plannen. Belangrijk detail: de ingewonnen kennis en ervaring, van eigen gemeentelijke gebouwen, kan meteen worden doorgegeven aan inwoners die op hun beurt worden gestimuleerd om duurzaam te bouwen.

- Het Platform biedt **hulpmiddelen** aan die praktisch zijn en aansluiten op de dagelijkse werking van een gemeente. Op die manier wordt de stap naar het implementeren van duurzaamheidsaspecten in de werking van de gemeente gemakkelijker.

- **Leren = beleven**: het Platform organiseert op regelmatige basis **seminaries en excursies** naar relevante **voorbeeldprojecten**. Alle betrokken ambtenaren **over de diensten heen** worden benaderd: zowel stedenbouwkundige ambtenaren, milieu- en duurzaamheidsambtenaren als technische diensten zitten mee aan tafel. Op die manier zorgen we ook voor een beter **intern overleg** en communicatie tussen de verschillende diensten en ambtenaren wat betreft gemeenschappelijke thema's.

- **Leren van de burens**: Bij de uitwerking van de projectfietses van de 20 voorbeeldprojecten ligt de nadruk op het proces. Hoe begin je als gemeente aan een duurzaam project? Hoe overtuig je anderen om mee te stappen in het verhaal?

Met steun van de
Vlaamse overheid

PLATFORM
DABO
LIMBURG.BE

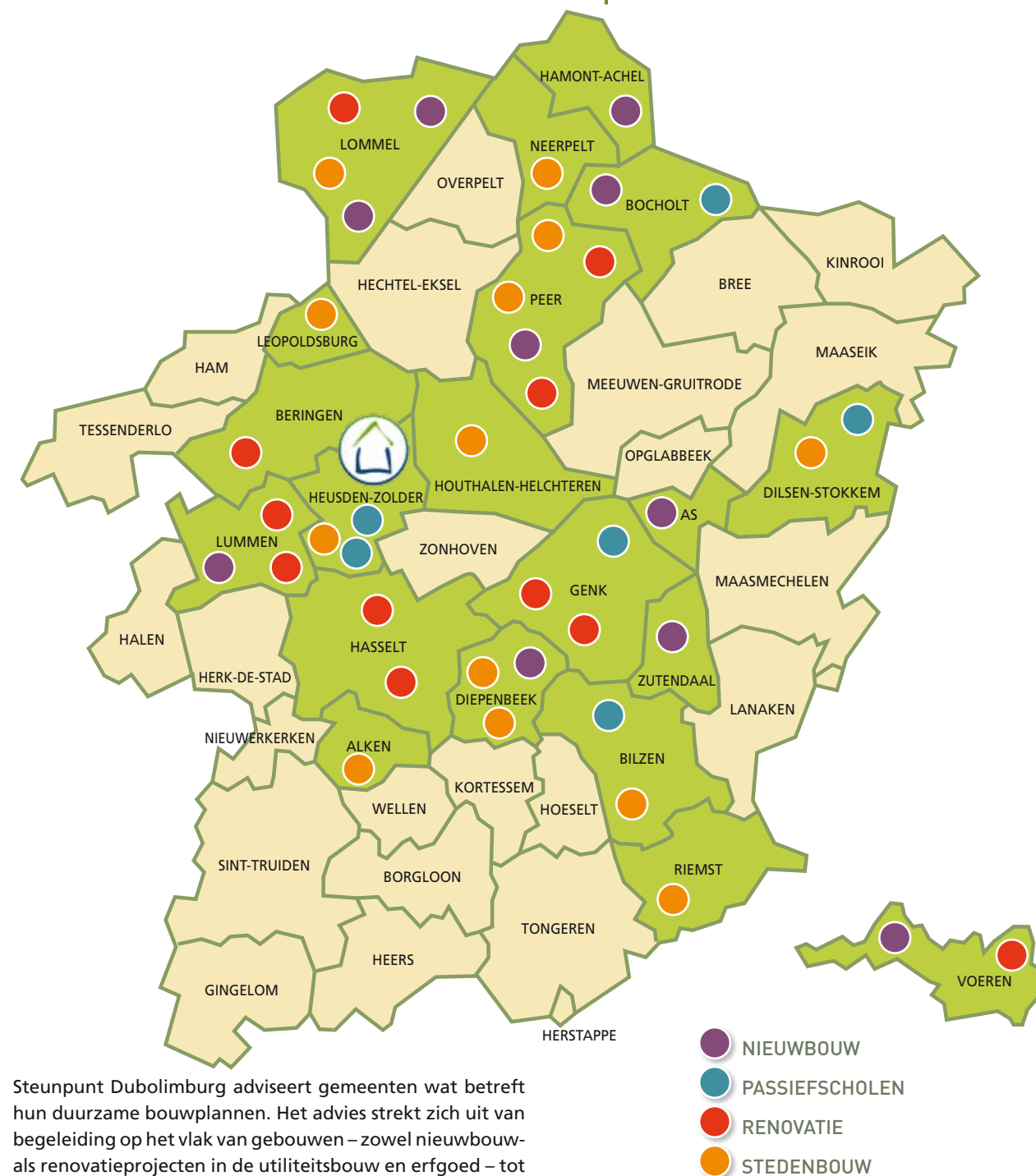
www.platformlimburg.be

Bezoekerscentrum De Lieteberg - Zutendaal

40 projecten

Steunpunt Dubolimburg adviseert op maat

Steunpunt Dubolimburg adviseert gemeenten wat betreft hun duurzame bouwplannen. Het advies strekt zich uit van begeleiding op het vlak van gebouwen – zowel nieuwbouw als renovatieprojecten in de utiliteitsbouw en erfgoed – tot het inhoudelijk adviseren van (Gemeentelijke) Ruimtelijke UitvoeringsPlannen en duurzame verkavelingen op maat.

Bezoekerscentrum De Lieteberg - Zutendaal

Bezoekerscentrum De Lieteberg - Zutendaal

1.

NIEUWE BIBLIOTHEEK LUMMEN

De gemeente Lummen wenst een nieuwe bibliotheek te bouwen middels een publiek private samenwerking. Op deze wijze kan het project gekoppeld worden aan de realisatie van enkele woongelegenheden. De netto oppervlakte van het publieksgedeelte zal ongeveer 980m² bedragen. Omwille van het hellend bouwterrein zal de bibliotheek gedeeltelijk ondergronds gebouwd worden. Er wordt gestreefd naar een E-peil dat lager ligt dan de wettelijke norm. Verder wordt hergebruik van hemelwater, zuinige installaties en een gedeeltelijk groendak voorzien. Speciale aandacht wordt besteed aan de materiaalkeuze, rekening houdend met de levenscyclusanalyse ervan.

Aanvrager: Gemeente Lummen
Betrokkenen: Gemeente Lummen + private partner
Projecttype: Nieuwbouw gemeentelijke bibliotheek + woongelegenheden
Plaats: Lummen

2.

BUURTHUIS ROZENDAAL DIEPENBEEK

De gemeente Diepenbeek bouwt een buurthuis in de wijk Rozendaal, waar een 400-tal gezinnen wonen. Het gebouw is bestemd als buurtontmoetingsruimte en herbergt de lokalen van de kleuterschool. Voor het project van buurthuis Rozendaal wordt gestreefd naar een hoger ambitieniveau dan het gemiddelde gebouw, waarbij minimum uitgegaan wordt van het laagenergieconcept. Het wordt een voorbeeldstellend project waarbij duurzaamheid in al zijn facetten wordt nagestreefd. Het gemeentebestuur wenst het E-peil op 60 te brengen en er wordt gezorgd voor een optimale oriëntatie, het gebruik van duurzame materialen en hergebruik van hemelwater.

Aanvrager: Gemeente Diepenbeek
Betrokkenen: Gemeente Diepenbeek
Projecttype: Bouw buurthuis Rozendaal, Diepenbeek
Plaats: Wijk Rozendaal, Diepenbeek

3.

GEBOUWEN TECHNISCHE DIENST AS

Met de nieuwbouw Technische Dienst wil de gemeente As resoluut kiezen voor een laagenergiegebouw. Het gebouw krijgt een voorbeeldfunctie voor de inwoners van de gemeente. Het ontwerp zorgt voor energiebesparing ten voordele van het milieu en creëert financiële besparing op termijn. De basisvoorwaarden van duurzaam bouwen worden gerealiseerd, namelijk een compact ontwerp, grote isolatiedikte in combinatie met hoogrendementsglas en duurzame verwarmingsinstallatie.

Aanvrager: Gemeente As
Betrokkenen: Gemeente As
Projecttype: Bouw gemeentelijke technische dienst, As
Plaats: As

4.

POLYVALENTE ZAAL BOCHOLT

Het nieuwe polyvalente gebouw zal het nieuwe jeugdlokaal huisvesten, ter vervanging van De Kouter, de dienst vrije tijd, lokalen voor de harmonie en het NIKO (kunstonderwijs). Steunpunt Dubolimborg adviseerde extra aandacht voor goede zonwering, compartimentering en aanpasbaarheid van het gebouw. Het gebouw wordt ook voorzien van een groendak.

Aanvrager: Gemeente Bocholt
Betrokkenen: Gemeente Bocholt
Projecttype: Nieuwbouw Polyvalente zaal, Bocholt
Plaats: Pastoorsdreef 7, 3950 Bocholt

5.

NIEUWBOUW PROVILCAMPUS LOMMEL

Provil start met het bouwen van een schoolomgeving voor de leerlingen van de nieuw ingerichte opleidingsvorm OV4. De nieuwe gebouwen zullen worden aangepast aan deze zeer specifieke doelgroep. Het geheel moet duidelijk, overzichtelijk en prikkelarm zijn. Het gebouw wordt duurzaam, met goede isolatie en inertie, verwarming met warmtepomp. In een latere fase zullen nog fotovoltaïsche panelen geplaatst worden om zo tot een CO₂-neutraal gebouw te komen.

Aanvrager: Provincie Limburg, Directie Facilitair Beheer
Betrokkenen: Provincie Limburg, Provil
Projecttype: Nieuwbouw schoolomgeving voor leerlingen
Plaats: Duinenstraat 1, Lommel

6.

SPORTHAL PEER

De gemeente Peer heeft dringend nood aan meer overdekte sportinfrastructuur. Aandachtspunten zijn energiebeheer en comfort. Vanaf de conceptfase wordt doordacht te werk gegaan wat betreft ventilatie, oriëntatie, natuurlijk licht en energiebeheer. Daarnaast wordt er bijzondere aandacht gevraagd voor de integrale toegankelijkheid van het complex.

Aanvrager: Stad Peer
Betrokkenen: Stad Peer
Projecttype: Nieuwbouw sporthal, Peer
Plaats: Peer

Toegankelijkheidsbureau - Kermt

Toegankelijkheidsbureau - Kermt

7.

SPORTHAL VOEREN

Op het terrein van de Provinciale Secundaire School in Voeren wordt gestart met de bouw van een sporthal met nevenlokalen. De sportinfrastructuur wordt overdag gebruikt door de basis- en secundaire scholen en staat daarnaast ter beschikking van de inwoners van de streek. Er gaat veel aandacht naar de integratie van het gebouw in het mooie landschap, met onder andere een groendak. Verder is het de bedoeling om de waterzuivering van de gehele campus in de nabije toekomst te laten gebeuren door een rietveld.

Aanvrager: Provincie Limburg
Betrokkenen: Provincie Limburg, gemeente Voeren
Projecttype: Nieuwbouw sporthal, Voeren
Plaats: 's Gravenvoeren

8.

NIEUWBOUW (UITBREIDING AAN BESTAANDE BOUWHAL) PROVIL LOMME

Om het gebrek aan ruimte op te vangen en enkele praktijkruimten in slechte staat te vervangen, wordt er een uitbreiding voorzien aan de bestaande bouwhal 184 van de campus 'Provil' in Lommel. Naast een nieuwe centrale bouwhal worden ook een aantal kleinere praktijklokalen, kleedkamers en een drietal klassen voorzien. Voor het ontwerp wordt algemene aandacht gevraagd voor duurzame materialen en een goede afstemming op de EPB-normen. Aangezien de verschillende compartimenten specifieke maatregelen vragen, is het advies hier extra op toegespitst.

Aanvrager: Provincie Limburg, Directie Facilitair Beheer
Betrokkenen: Provincie Limburg, Provil
Projecttype: Nieuwbouw uitbreiding aan bestaande bouwhal - Provil, Lommel
Plaats: Duinenstraat 1, Lommel

9.

NIEUWBOUW HONDENCLUB HAMONT-ACHEL

Hondenclub Hamont heeft nood aan een nieuw verenigingsgebouw. Het stadsbestuur van Hamont-Achel riep de hulp in van Steunpunt Dubolimborg omdat het project een voorbeeldfunctie dient te vervullen voor toekomstige projecten. Extra aandacht werd besteed aan de keuze van het verwarmingssysteem, gezien de specifieke vraag. Het gebouw dient namelijk slechts enkele uren per week verwarmd te worden.

Aanvrager: Stadsbestuur Hamont-Achel
Betrokkenen: Stadsbestuur + HaDog
Projecttype: Bouw verenigingsgebouw Hadog
Plaats: Hamont-Achel

10.

NIEUWBOUW BUITENSCHOOLSE OPVANG ZUTENDAAL

Om te voorzien in kwalitatieve infrastructuur voor buitenschoolse kinderopvang start de gemeente Zutendaal met de bouw van een nieuwe centrale opvang. De opvang wordt gehuisvest in een nieuw gebouw dat voldoet aan de normen, zowel inzake aangroei van de gebruikers als op vlak van kindvriendelijke opvang. Steunpunt adviseerde op het vlak van het bouwproces, energie, water en materialen, en focust op de aspecten omgeving en welzijn. Er werd extra aandacht geschonken aan toegankelijkheid en een het creëren van een aangename leefomgeving op maat van kinderen.

Aanvrager: Gemeente Zutendaal
Betrokkenen: Gemeente Zutendaal
Projecttype: Nieuwbouw buitenschoolse opvang
Plaats: Zutendaal

11.

NIEUWBOUW PASSIEFSCHOOL 'T PIEPELKE BILZEN

Het project betreft een nieuwbouw van een schoolgebouw met een sporthal. Er is plaats voor kleuteronderwijs en lager onderwijs. Het totaalproject sluit aan op een nieuw openbaar plein dat als hart voor de gehele wijk zal fungeren. Het project wil een voorbeeldfunctie opnemen als zuiver passiefhuis-gebouw met extreem energiezuinig technisch opzet. Het nieuwe schoolgebouw zal in staat zijn om zonder de klassieke verwarmingsinstallatie een zeer comfortabel binnenklimaat te creëren.

Aanvrager: Gemeente Bilzen
Projecttype: Nieuwbouw passiefschool
Plaats: Spurkerweg 25, Bilzen

12.

NIEUWBOUW PASSIEFSCHOOL STEDELIJKE BOUWVAKSCHOOL DILSEN-STOKKEM

Het project betreft de bouw van een nieuwe stedelijke bouwvakschool. De huidige school is al enkele jaren te klein gehuisvest en bovendien wordt het steeds moeilijker om in de oude gebouwen te voldoen aan de strenge veiligheidsnormen en brandweereisen. Na onderzoek bleek de bouw van een nieuwe school de meest rendabele oplossing. De nieuwe stedelijke bouwvakschool wordt gebouwd op de plaats van het huidige hoofdgebouw van de school en het Pater Boutsenplein. Deze goed zichtbare locatie is kernversterkend gelegen in het centrum van Dilsen, waar ook de andere onderwijsinstellingen (kleuterschool, lagere en middelbare scholen), de sporthal en bibliotheek gehuisvest zijn. De stad Dilsen-Stokkem wil zich profileren als duurzame stad, en wil zelf ook het goede voorbeeld geven. De realisatie van een passiefschool is hiervoor een mooie kans.

Betrokkenen: Gemeente Dilsen-Stokkem
Projecttype: Nieuwbouw passiefschool Stedelijke Bouwvakschool
Plaats: Rijksweg 454, Dilsen-Stokkem

Kringloopcentrum De Koop - Tongeren

Centrum voor Natuur- en Landschapsbeheer - Genk

13.

NIEUWBOUW PASSIEFSCHOOL SINT-JAN BERCHMANS GENK

Het project van het Sint-Jan Berchmanscollege bestaat uit een nieuwbouw op de site Bret. Een gedeelte van dit gebouw kan gemeenschappelijk worden gebruikt tijdens de schooluren door de andere scholen van vzw KASOG en buiten de schooluren door andere verenigingen. De nieuwbouw bestaat uit 16 ruime lokalen, een grote multifunctionele ruimte en een geïntegreerde overdekte speelplaats. Voor het project van de passiefschool Sint-Jan Berchmanscollege wordt gestreefd naar een hoger ambitieniveau dan het gemiddelde gebouw. Er wordt gestreefd naar een duurzaam gebouw waarbij uitgegaan wordt van het passief energieconcept.

Aanvrager: SJB College Genk
Projecttype: Bouw passiefschool, Genk
Plaats: Collegelaan, Genk

14.

NIEUWBOUW PASSIEFSCHOOL LOZEN - BOCHOLT

Het project betreft een nieuwbouw voor de basisschool van Lozen, oordeelkundig ingeplant op een site ten dienste van de gemeenschap. Op het dorpsplein vinden de nieuwe schoolgebouwen aansluiting bij twee bestaande en te renoveren gebouwen en wordt er een nieuwe sportzaal gebouwd. Vanaf het begin werd de passiefhuisstandaard vooropgezet voor de kleuterschool en de lagere school. Het ontwerp gaat verder dan enkel het plannen van een schoolgebouw: het heeft de ambitie zich stedenbouwkundig in te passen in het historische dorpsweefsel en een 'brede school' aan te bieden voor alle inwoners. Het schoolbestuur streeft er tevens naar om een 'schoolvoorbeeld' te worden. Deze ambitie drijft de school om zich open te stellen voor andere schoolbesturen en onderwijsactoren en zelfs andere openbare besturen. De bouwtechniek van de school zal te bezichtigen zijn.

Aanvrager: gemeente Bocholt
Projecttype: Bouw passiefschool Lozen, Bocholt
Plaats: Hamonterweg 136-138, 3950 Lozen

15.

NIEUWBOUW PASSIEFSCHOOL 'T MOLENHOLLEKE FASE 1 HEUSDEN-ZOLDER

Een deel van het schoolgebouw werd in november 2004 niet meer bruikbaar wegens instortingsgevaar. Het schoolbestuur heeft samen met de architect een masterplan opgemaakt waaraan men sinds 2000 werkt in overleg met gemeente en de schoolraad. Dit plan omvat 3 fases en heeft als doel de toekomst en inplanting van de school (met op dit moment 3 vestigingsplaatsen) op een duurzame wijze te hertekenen, te centraliseren en te vernieuwen. In een eerste fase wordt een nieuwbouw voorzien van klaslokalen lager onderwijs en een sanitaire ruimte, en dit volgens het passiefhuisconcept. Men zal een draaiboek opstellen en het bouwproces/bouwconcept ter beschikking stellen en promoten. De school is bereid tot rondleidingen en toelichting op studiedagen of seminars.

Aanvrager: gemeente Heusden-Zolder
Projecttype: Bouw passiefschool 't Molenholleke, Heusden-Zolder
Plaats: Molenstraat 8, 3550 Heusden-Zolder

16.

CENTRUM VOOR VOLWASSENEN- ONDERWIJS (CVO) HEUSDEN-ZOLDER

CVO in Heusden-Zolder heeft dringend nood aan een nieuw onderkomen, omdat het huidige schoolgebouw te klein en sterk verouderd is. CVO heeft door z'n omvang nu 3 vestigingspunten en wil die samenbrengen op 1 plaats om de efficiëntie van middelen te optimaliseren. CVO heeft een educatief project dat past in de voorbeeldfunctie van de mijnsite op het vlak van duurzaamheid. De inplanting van CVO op de mijnsite zal resulteren in een intense kruisbestuiving tussen de school, het omringende industrieterrein, de marktplaats en de sociale woonwijk, en de diverse organisaties die werken aan duurzaamheid in de brede betekenis van het woord.

Aanvrager: gemeente Heusden-Zolder
Projecttype: Bouw passiefschool
Plaats: Voormalige mijnsite Heusden-Zolder

17.

AANBOUW VRIJETIJDZWINKEL LUMMEN

De vrijetijdswinkel wordt gebouwd tegen een bestaand gebouw. Drie gevels bestaan reeds, de voorgevel moet nog voorzien worden. De gemeente wil het open karakter behouden, zodat iedereen vlot in en uit kan lopen. Toch wenst men ook rekening te houden met de energieaspecten. Het advies van het Steunpunt heeft met name betrekking op het voorkomen van oververhitting, tocht en koudeval.

Aanvrager: Gemeente Lummen
Projecttype: Aanbouw vrijetijdswinkel
Plaats: Lummen

18.

NIEUWBOUW RECTORAAT EN FACULTEIT UNIVERSITEIT HASSELT HASSELT

De Universiteit Hasselt heeft gekozen voor de oprichting van een Stadscampus, meer bepaald voor de nieuwe faculteit Rechten, het Rectoraat en een aantal belangrijke administratieve diensten en onderzoeksinstituten. De keuze van de locatie vereist dat naast de oprichting van twee nieuwe gebouwen, de oude Gevangenis wordt ingezet voor hergebruik. De gebouwen en de technische installaties worden ontworpen en geïntegreerd volgens de principes van Trias Energetica. Het doel is gebouwen te realiseren met een zeer aangenaam en gezond binnenklimaat, met hieraan gekoppeld een minimaal energieverbruik zonder de economische realiteit van vandaag uit het oog te verliezen. Impact op het milieu wordt beperkt door de keuze van materialen met een lage milieubelastingscoëfficiënt en een gunstige levenscyclusanalyse.

Aanvrager: Theodoor Kelchtermans, voorzitter Raad van Bestuur
Projecttype: Nieuwbouw rectoraat en faculteit Universiteit Hasselt
Plaats: Martelarenlaan, 3500 Hasselt

Centrum voor Natuur- en Landschapsbeheer - Genk

Centrum voor Natuur- en Landschapsbeheer - Genk

19.

PASSIEF KANTOOR LOMMEL

De bouwheer wil een bestaande woning uitbreiden en er een kantoor en kijkwoning volgens het passiefhuis-concept van maken. Aandachtstrek- kers in dit project zijn de windturbine boven op het dak en de oriëntatie van de fotovoltaïsche zonnepanelen. Dubolimborg geeft een uitgebreid advies met nadruk op een duurzame fa- sering van de werken. Extra aandacht wordt besteed aan de verbouwing van het bestaande gebouw zodat dit net zo energiezuinig wordt als de uitbrei- ding.

Aanvrager: Stad Lommel

Projecttype: Passief kantoor

Plaats: Gestelsedijk 21, 3920 Lommel

20.

PLAATSING PV-PANELEN AGNETENDAL PEER

Het Instituut Agnetendal wenst de haalbaarheid na te gaan van het plaat- sen van fotovoltaïsche panelen op het dak van het collegegebouw.

Aanvrager: Instituut Agnetendal Peer

Plaats: Agnetendal Peer

21.

RENOVATIE DE SCHAKEL HASSELT

De huidige accommodatie van het cen- trum voor Doven en Slechthorenden De Schakel is op geen enkele manier nog aangepast aan de huidige noden en de vigerende veiligheidsvoorschrif- ten. Het energieverbruik van het cen- trum swingt de pan uit en daarom is het noodzakelijk dat de nodige aan- passingen conform de huidige ener- gienormen doorgevoerd worden. De sporthal wordt omgevormd tot een polyvalente ruimte geschikt voor ver- huur. Daarnaast wordt de vergader- ruimte vergroot zodat aan alle noden van alle leden voldaan kan worden. Bij de renovatie wordt extra aandacht besteed aan energiezuinige verwar- mingstechnieken en verlichting, en aan (akoestische) isolatie.

Aanvrager: vzw Limburgia

Projecttype: Renovatie

Plaats: Rechterstraat 43, 3500 Hasselt

22.

RENOVATIE TECHNISCH INSTITUUT SINT-LODEWIJK GENK

In het Technisch Instituut Sint Lode- wijk loopt een meerjarig project rond 'Duurzaamheid'. Renovatie-investe- ringen maken hiervan deel uit. Op een stapsgewijze manier wordt er ge- streefd naar het voldoen aan de E70- norm voor het volledige complex. De nadruk van de renovatie ligt in de eer- ste plaats op isolatie, de belangrijkste manier om energie te besparen. Daar- naast werden op het dak lichtkoepels met suntracker geplaatst, die een reductie tot 75% opleveren op het elektriciteitsverbruik voor verlichting van de werkplaatsen. Tot slot werd een fotovoltaïsche zonne-installatie voorzien. Naast de geleverde finan- ciële inspanningen wil men ook bij het personeel en de leerlingen de be- wustmaking met betrekking tot duur- zaamheid stimuleren. Met hen wordt een informatieproces doorlopen om hen te informeren over de energiebe- sparende maatregelen die getroffen werden.

Aanvrager: vzw Kasog; Technisch

Instituut Sint-Lodewijk Genk

Projecttype: Renovatie Technisch
Instituut Sint-Lodewijk

Plaats: Collegelaan 1, 3600 Genk

23.

UITBREIDING GEMEENTEHUIS VOEREN

De gemeente Voeren plant een ver- bouwing van het gemeentehuis, het Strijkatelier en het OCMW-gebouw. Het bestaande gemeentehuis zal in- tern aangepast worden en wordt door een overbrugging gekoppeld aan het recent aangekochte gebouw 'de bak- kerij'. Dit laatste gebouw wordt ver- bouwd en uitgebreid. Er wordt door- heen het ontwerp rekening gehouden met duurzame aspecten. In de be- staande gebouwen wordt bijkomend geïsoleerd. De uitbreiding zal van een groendak voorzien worden, en er wordt vaste zonnewering geplaatst. Daarnaast zullen de kantoorruimten flexibel ingericht worden.

Aanvrager: Gemeente Voeren

Projecttype: Uitbreiding en verbou-
wing van het gemeentehuis, Voeren

Plaats: Gemeenteplein 1, 3798 Voeren

24.

VERBOUWING HET GROENE HUIS GENK

Het Groene Huis huisvest het Provin- ciaal Natuurcentrum en is een draai- schijf voor de provinciale biodiversi- teitswerking en tevens een natuur- en milieueducatief centrum. Het gebouw dateert deels van eind jaren zestig, deels van half de jaren negentig. Het beantwoordt niet meer aan de noden van de functies die het moet vervul- len, noch aan de vereisten van duur- zaamheid. De provincie als bestuur heeft een voorbeeldfunctie op het vlak van duurzaamheid, ook en vooral in de exploitatie van zijn eigen gebou- wen. Omdat Het Groene Huis vanuit functioneel en inhoudelijk oogpunt momenteel aan een vernieuwing toe is, wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om er ook op het vlak van verbouwing een voorbeeldproject in- zake duurzaamheid van te maken.

Aanvrager: Provinciaal Natuurcen-
trum

Projecttype: Verbouwing

Plaats: Domein Bokrijk, 3600 Genk

Toegankelijkheidsbureau - Kermt

Toegankelijkheidsbureau - Kermt

25 ●

GROENDAK TUINHUIS DE ROSHAAG PEER

De gemeente Peer wil in het kader van de campagne LimburgEcologisch het bestaande volkstuincomplex 'De Roshaag' op een ecologische manier inrichten. Er zal centraal een tuinhuis van 40m² gebouwd worden met duurzaam geëxploiteerd hout, zonne-energie voor stroomvoorziening, een composttoilet, regenwateropvang en een extensief groendak. Het groendak zorgt onder andere voor de opvang en de vertraagde afvoer van het regenwater. De vermindering van het af te voeren water is vooral in de herfst en de winter van belang, wanneer er niet getuinierd wordt. In de zomer wordt het opgevangen regenwater hergebruikt in de tuintjes. Naast de positieve invloed op het milieu, heeft dit groendak ook een voorbeeldfunctie.

Aanvrager: Gemeentebestuur Peer
Projecttype: Groendak tuinhuis volkstuincomplex De Roshaag, Peer
Plaats: wijk Roshaag, Peer

26 ●

ADMINISTRATIEF CENTRUM LUMMEN

Het bestaande administratief centrum van Lummen wordt uitgebreid. De uitbreiding zal een oppervlakte van 2375m² beslaan. Tevens zal de uitbreiding een overdekte buitenruimte van 65m² bevatten. Het bestaande gebouw wordt aangepast en een gedeeltelijk gerenoveerd. Het gebouw zal worden geïntegreerd in het bestaande hellend terrein. Steunpunt Dubolimborg adviseerde over de installaties, orientatie (zonnewering).

Aanvrager: Gemeentebestuur Lummen
Projecttype: Administratief centrum
Plaats: Lummen

27 ●

ENERGETISCHE OPTIMALISATIE CASINO BERINGEN

Het casino in Beringen werd in 2004 door de gemeente overgekocht van de provincie. Het gebouw is beschermd landschapsgezicht en in gebruik van de culturele dienst van de stad Beringen. Er worden regelmatig activiteiten zoals toneelvoorstellingen of optredens georganiseerd die gewoonlijk plaatsvinden in de grote zaal. Het gebouw dateert van ongeveer 1940 en heeft nog ongeïsoleerde muren, vloeren en daken. De meeste ramen in het gebouw bestaan nog uit enkele beglazing met een houten raamwerk. De totale bebouwde oppervlakte van het Casino bedraagt ongeveer 4574 m². De energiekosten voor dit gebouw zijn erg hoog. De gemeente wil dit gebouw energiezuiniger maken. Steunpunt Dubolimborg zal hun hierbij praktische ondersteuning bieden.

Aanvrager: Stad Beringen
Projecttype: Energetische optimalisatie casino
Plaats: Stad Beringen

28 ●

BEELDKWALITEITSPLAN PORTA PELTA NEERPELT

Het beeldkwaliteitsplan Porta Pelta geeft de visie weer voor de gewenste ontwikkeling van het stedelijk gedeelte van Neerpelt. Concreet legt het beeldkwaliteitsplan de basis voor de criteria voor de ontwikkeling van de laatste invulbare stukken stedelijk weefsel ten zuiden van het kanaal. Het noordelijk deel van het klein stedelijk gebied wordt verder vormgeven in een latere fase. De potenties en knelpunten wikkend en wegend geeft het beeldkwaliteitsplan een onderbouwde visie die inspeelt op de behoeften. Steunpunt Dubolimborg analyseert en adviseert het beeldkwaliteitsplan en legt de punten vast die een duurzame invulling geven bij de ontwikkeling van het gebied. Deze punten kunnen gehanteerd worden als vaste criteria bij de opmaak van het RUP.

Aanvrager: Gemeentebestuur Neerpelt
Projecttype: Beeldkwaliteitsplan Porta Pelta
Plaats: Neerpelt

29 ●

BOUWEN VAN 43 SERVICEFLATS AMIDEUS HEUSDEN-ZOLDER

Amideus is een privé serviceflatgebouw in de dorpskern van Berkenbos. In de residentie kunnen zelfredzame 65-plussers wonen in een hotelsfeer met zorg en service op maat. De 43 assistentiewoningen zijn verdeeld over 3 afzonderlijke gebouwen die met elkaar verbonden zijn door een binnentuin. Er wordt zoveel mogelijk met groene energie gewerkt, zoals warmtepompen en fotovoltatische zonnepanelen op de daken, voor zover dit economisch haalbaar is. Daarnaast werd door Dubolimborg advies gegeven over alle thema's van duurzaam bouwen.

Aanvrager: Ruben Put
Projecttype: Verkaveling met 16 patiowoningen Meerheim, Bilzen
Plaats: Pater Amideuslaan 9, 3550 Heusden-Zolder

30 ●

RUP RIEMST RIEMST

De gemeente Riemst creëert een betaalbaar aanbod eengezinswoningen in de ontwikkelingszone tussen de Maastrichtersteenweg en de Visésteenweg. Hierin wordt een belangrijk aandeel aan sociale huisvesting voorzien. In het RUP zal vastgelegd worden welk percentage bebouwd en onbebouwd mag worden. Vervolgens zullen de verkavelingvoorschriften worden opgesteld waarin de meer gedetailleerde regels worden opgenomen. Er is voor dit RUP vooral vraag naar maatregelen als wateropvang van de wegen (om deze bijvoorbeeld te hergebruiken voor een carwash) en ondergrondse afvalopslag. Een opgelegd verlaagd E-peil (E60) zou kunnen worden opgenomen in de verkavelingvoorschriften.

Aanvrager: Gemeentebestuur Riemst
Projecttype: RUP Riemst, Riemst
Plaats: Maastrichtersteenweg/Visésteenweg, Riemst

Kringloopcentrum De Koop - Tongeren

Huis van de Toekomst - Hasselt

31.

RUP TERKOEST ALKEN

Het gemeentebestuur van Alken wil het verouderde BPA Terkoest herzien en het centrum van de woonkern Terkoest opwaarderen. Daarom stelt de gemeente een RUP op voor de woonkern voor een gerichte en een kernversterkende ontwikkeling naar de toekomst. Er zal voldoende aandacht worden besteed aan het ruimtelijk ondersteunen van structuurbepalende elementen, kwalitatieve publieke ruimte, ontwikkelingsmogelijkheden voor de lokale horeca-, handels-, en andere voorzieningen die behoren tot een landelijke woonkern. De opgave bestaat erin om een leesbare structuur te creëren voor het geheel Alken – Terkoest en de algemene woonbehoefte en de gesubsidieerde woonbehoefte te integreren in het RUP.

Aanvrager: Gemeentebestuur Alken
Projecttype: RUP Terkoest, 3570 Alken
Plaats: centrum Terkoest

32.

VERKAVELING DORPHEIDE IV DIEPENBEEK

Een uniek voorbeeldproject van hoe een geïnteresseerd beleid, interessante financieringsmethodes en duurzaamheid elkaar kunnen versterken. In Diepenbeek werd een verkaveling aan de Vlierstraat en omliggende straten zodanig aangelegd dat voor alle percelen een optimale zonoriëntatie mogelijk is. De bouwers krijgen specifieke voorwaarden opgelegd: een E-peil van maximum 75 – en in een volgende fase E60 – is een verplichting, net als hergebruik van regenwater en gebruik van groene erfafscheidingen. Om de kopers de kans te geven om aan deze voorwaarden te voldoen, worden de bouwgronden aan een lagere prijs verkocht. Deze verkaveling maakt deel uit van het geïntegreerd beleid, waarbij getracht wordt de verschillende diensten te laten samenwerken om tot een duurzaam resultaat te komen.

Aanvrager: Gemeentebestuur Diepenbeek
Projecttype: Verkaveling ingericht volgens duurzame principes, Diepenbeek
Plaats: Dorpheide, 3590 Diepenbeek

33.

VERKAVELING KERKVELD PEER

De stad Peer wenst via een verkaveling op een duurzame wijze circa 100 woningen te realiseren in het woonuitbreidingsgebied nabij de woonkern van Wijchmaal, hoofddorp in buitengebied. Dit wil zeggen dat de principes van duurzaamheid gehanteerd worden door planning vanop het hogere niveau (RUP) tot op het laagste niveau (bouwplan). Samen met de aandacht voor een duurzame inrichting van het openbaar domein wordt op die manier gestreefd naar een hoge woonkwaliteit.

Aanvrager: Stad Peer
Projecttype: Verkaveling op duurzame wijze, Peer
Plaats: Kerkveld, 3990 Peer

34.

VERKAVELING MET 16 PATIO- WONINGEN MEERHEIM BILZEN

Op de verkaveling 'Bilzen - Meerheim' zullen in totaal 16 patiowoningen gebouwd worden in twee bouwblokken. Elk bouwperceel is 4 are groot en heeft een L-vorm. Dit vereist de ontwikkeling van een speciale woontypologie. Het hoofdvolume staat op de perceelsgrens en heeft langs drie zijden zicht naar de straat, de zijtuin en de achtertuin. Het zijn compacte patiowoningen op kleine percelen waar duurzaam omgegaan wordt met zowel grondgebruik als constructie. Deze woningen zullen uitgewerkt worden als lage energiewoningen.

Aanvrager: Matexi Limburg nv
Projecttype: Verkaveling met 16 patiowoningen Meerheim, Bilzen
Plaats: Zuurbeemdlaan, 3740 Bilzen

35.

HERINRICHTING MIJNTERREIN HOUTHALEN-HELCHTEREN

De gemeente Houthalen heeft een plan opgesteld voor de herinrichting van het mijnterrein. Hierin zijn voorzien: een nieuwe dienstencampus, een woonproject en een Cleantech Campus. Men wil komen tot wijkvorming en een ruimtelijke samenhang tussen de kern en de woonwijk, tussen de woonwijk en de Cleantech Campus en tussen Centrum Zuid LET. Hierbij is de bedoeling dat bestaande waardevolle gebouwen, het mijntalud, openheid en activiteiten behouden worden en waar mogelijk strategisch worden ingezet. Er wordt gestreefd naar het behoud en de versterking van de groenranden van het mijnterrein ten behoeve van de uitbreiding van het bedrijvenpark in een groen kader en als verblijfsruimte. De zichtlijnen en landmarks zullen worden gerespecteerd. Het project wordt beschouwd als een voorbeeldproject.

Aanvrager: Gemeentebestuur Houthalen
Projecttype: Herinrichting mijnterrein, Houthalen
Plaats: Mijnterrein, 3530 Houthalen

36.

GRUP IN 'T VEN LOMMEL

Het RUP 'In 't Ven' vormt de juridische basis voor de verdichting van een relatief groot binnengebied. Dit is gelegen in het centrum van Lommel, op wandelafstand van het cultureel centrum Adelberg, de Kerkstraat, het Marktplaats en het Huis van de Stad. Het project voorziet in de verdere verdichting van het kleinstedelijk gebied, hoofdzakelijk met een gediversifieerd woonprogramma en een (ondergeschikt) programma aan stedelijke voorzieningen. Op basis van het RUP kan de woondichtheid van het volledige bouwblok opgedreven worden tot 34 woningen per hectare.

Aanvrager: Gemeentebestuur Lommel
Projecttype: Gemeentelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan In 't Ven
Plaats: Lommel

Kringloopcentrum De Koop - Tongeren

37.

VERKAVELING KMO-ZONE SOERVELD DILSEN-STOKKEM

De verkaveling Soerveld betreft een oppervlakte van ongeveer 7 hectare KMO-zone die ontwikkeld wordt in functie van een lokaal bedrijventerrein. De stad kiest ervoor om het lokaal bedrijventerrein te ontwikkelen in de zone Soerveld zodat er geen extra natuurgebied verloren gaat. Het gebied Soerveld kent vandaag een landbouwgebruik en er zijn geen natuurwaarden aanwezig in het gebied. Steunpunt brengt advies tot verduurzaming uit en geeft aanbevelingen aan de projectontwikkelaar. Dit advies betreft het inrichtingsprincipe, het watergebruik, de verweving en de ontsluiting van het terrein.

Aanvrager: Gemeentebestuur
Dilsen-Stokkem
Projecttype: Verkaveling KMO-zone
Plaats: Soerveld, Dilsen-Stokkem

38.

WOONPROJECT ROTONDE KLEINE-BROGEL - PEER

Het project omvat de realisatie van 12 – 15 wooneenheden aan het terrein ter hoogte van de rotonde in Kleine Brogel. De pastorie, beschermd als dorpsgezicht, wordt eveneens betrokken in het project. De woonvolumes worden zo ingeplant dat er een binnengebied ontstaat, waarbinnen zich een voetgangers- en fietsverbinding bevindt en groenvoorzieningen. Wat betreft woningtypes is er een mix voorzien van verschillende woningen. Dubolimborg adviseerde onder andere op het vlak van gebouwniveau, mobiliteit, inplanting van dit project.

Aanvrager: Stad Peer
Projecttype: Stedenbouwkundig project
Plaats: Stad Peer

39.

KMO-ZONE DORPVELD II DIEPENBEEK

Het gemeentebestuur Diepenbeek wil een bijkomende KMO-zone ontwikkelen voor de vestiging van lokale bedrijven. De KMO-zone zal vooral gericht zijn op bedrijven die momenteel binnen de gemeente zonevreemd gelegen zijn, ofwel startende bedrijven die uitbreidingsmoeilijkheden ervaren. Er wordt ook sterk de nadruk gelegd op het soort activiteit dat wordt uitgeoefend. De bedrijven mogen namelijk geen milieuhinder (geluid, stof, trillingen) teweegbrengen en dienen aan alle duurzame aspecten te voldoen. Het gemeentebestuur wenst dan ook deze zone aan te leggen met een duidelijke duurzame toets, zowel wat betreft buitenaanleg, inrichting openbaar domein als maatregelen voor duurzame energievoorzieningen en landschapsplan. Met als doel het ontwikkelen van een voorbeeld voor de toekomstige ontwikkeling van bedrijventerreinen.

Aanvrager: Gemeentebestuur
Diepenbeek
Projecttype: Verkaveling ingericht volgens duurzame principes, Diepenbeek
Plaats: Dorpheide, 3590 Diepenbeek

40.

REIGERSVLIET LEOPOLDSBURG

Een vijftigtal hectare militair domein in Leopoldsborg zal verkocht worden door de militaire overheid. Gezien de strategische ligging van de site in het kleinstedelijk gebied Leopoldsborg en de nabijheid van het station wenst de provincie een masterplan op te stellen. Op dit moment wordt onderzocht welke bestemmingen in aanmerking komen, rekening houdend met de ruimtelijke draagkracht van de omgeving. De ontwikkeling van een duurzame woonwijk als pilootproject voor Limburg wordt bestudeerd. Steunpunt begeleidt het project Reigersvliet en heeft het daarnaast ook opgenomen in het Ecopolis-project.

Aanvrager: Gemeentebestuur
Leopoldsborg
Projecttype: Stedenbouwkundig project
Plaats: Leopoldsborg

Laagenergiewoning - Spalbeek (Hasselt)

Duurzame stedelijke ontwikkeling in theorie & praktijk

Ecopolis is er omdat:

- Vlaanderen versnipperd is
- onze eco voetafdruk te groot is
- er waterproblemen zijn
- we te veel energie verbruiken
- we te veel afval produceren
- er te veel verkeer is
- er te weinig groen is
- de maatschappij verzuurd is

Maar ook omdat ze gelooft in verandering.

Ecopolis-Vlaanderen is een DuLoMi-project (Duurzaam Lokaal Milieubeleid) van Vibe (Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch bouwen en wonen) dat duurzame stedelijke ontwikkeling wil promoten bij lokale besturen, ruimtelijke planners, architecten, docenten en student. Steunpunt Dubolimborg is een belangrijke partner in het project, en begeleidt mee de Limburgse projecten die in het kader van dit project om ondersteuning vragen.

Ecopolis wil goede voorbeelden realiseren, Van planning over ontwerp tot uitvoering en beheer. In klankbordgroepen wordt nagedacht over de haalbaarheid van de projecten. Het concept vertrekt vanuit de oorspronkelijke betekenis van 'duurzame ontwikkeling'. Inhoudelijk baseren we ons op de geïntegreerde visie van het ecopolisconcept. De Nederlander Sybrand Tjallingii ontwikkelde het concept voor een 'ecopolis' in 1992. Zijn creatie biedt niet alleen een oplossing voor ruimtelijke, maar ook voor sociale en ecologische problemen.

LIMBURGSE ECOPOLISPROJECTEN WONEN AAN HET WATER

Maasmechelen

De voormalige scheepswerf Sint-Barbara is een strategisch gebied, dichtbij een handelscentrum en met een capaciteit van 200 à 250 woningen.

BIO-ECOLOGISCHE WIJK

Maasmechelen

Het gaat hier om een bio-ecologische wijk met 38 woningen die als projectzone kadert in het masterplan van de gemeente. In het BPA worden reeds veel ecologische principes opgelegd: zuid-georiënteerde woningen, K30, het gebruik van bio-ecologische materialen, streekeigen groen, zonneboiler ... De aannemer wil niet echt meewerken en blokkeert het hele proces. Hoe kan de aannemer overtuigd worden? Welke middelen kan men aanreiken om toekomstige bewoners warm te maken voor het kopen van een woning in deze wijk?

SCHOLENCAMPUS PANTHOVEN

Peer

Peer laat een masterplan ontwerpen voor het concentreren van haar scholen in een bestaande, uit te breiden campus aan Panhoven.

Dankzij het project werden ambtenaren en studiebureaus duidelijk gesensibiliseerd inzake duurzame stedenbouw. Het ecopolisproject heeft bijgedragen in de aanpak van het gemengde publiek in dit dossier (studiebureaus, ambtenaren, beleid en scholen). De belangrijkste inbreng betreft echter de scholen. De schoolbesturen zijn ondertussen overtuigd van de voordelen van het duurzaam

bouwen, maar inzichten inzake duurzame stedenbouw ontbreken nog (dit vergt veel inspanningen en is een zeer langzaam proces)

REIGERSVLIET

Leopoldsburg

Het concept betreft de herbestemming van 50 ha militair domein in het kader van de afbakening van het kleinstedelijk gebied Leopoldsburg. De eigendomsoverdracht van het gebied is voorlopig nog niet gebeurd, en dus blijft het project nog in de startfase zitten.

"Voor Infrax betekent de samenwerking met Steunpunt Dubolimborg een logische verderzetting van de samenwerking en de goede relaties die we het voorbije decennium opgebouwd hebben met de Provincie Limburg, het Centrum Duurzaam Bouwen en de Bond Beter Leefmilieu. Samen gaven we gestalte aan het Limburgse REG-beleid dat zich vertaalt in geslaagde REG-acties en -campagnes. Het Steunpunt neemt een belangrijke ondersteunende taak op zich. Daardoor vullen de REG-werking van Steunpunt en van Infrax elkaar zeer goed aan, en versterken ze de zichtbaarheid van energiebesparing zowel bij specifieke doelgroepen als bij het bredere publiek."

GUIDO CLAES - REG-INGENIEUR INFRAX LIMBURG

Excursies

Steunpunt en Platform wijzen de weg

Voel, hoor, kijk, proef: Steunpunt Dubolimborg en Platform Dubolimborg nemen je mee op interessante excursies naar inspirerende voorbeeldprojecten in de Benelux. Ambtenaren kunnen aan den lijve ondervinden welke voordelen duurzaam bouwen en wonen in de praktijk te bieden heeft.

AMORF SILICIUM (TIENEN, OVERIJSE, NINOVE)

Excursie naar bedrijven die amorf silicium integreren in dakbedekking. Bezoek aan Soltech (Tienen), de werf van Garage Defrancq (Overijse) en Zelfbouwmarkt Ninove, waar suntrackers werden geplaatst.

04.12.2008 - 29 deelnemers

ROCKWOOL

In samenwerking met de Isolatieraad (CIR) bezoekt Steunpunt Dubolimborg het bedrijf Rockwool dat isolatiematerialen in minerale wol produceert.

12.06.2009 - 19 deelnemers

EVA LANXMEER (CULEMBORG, NEDERLAND)

In de wijk EVA Lanxmeer in Culemborg (NL) worden wonen, werken, educatie en recreatie zoveel mogelijk gecombineerd. Troeven van de wijk zijn de inbedding van duurzame waterhuishouding en duurzame energievoorziening, de participatie van bewoners, de uitstekende bereikbaarheid via spoor, per fiets en te voet, de autoluwe, kindvriendelijke omgeving en het natuurlijke kader.

23.06.2009 - 16 deelnemers

NIKE (LAAKDAL)

Het distributiecentrum is een schoolvoorbeeld van duurzaam ondernemen, met onder andere aandacht voor duurzaam transport, een windmolenpark, een nieuw laag-energiebedrijfsgebouw met grondwarmtewisselaar en extra aandacht voor gebruik van daglicht.

29.10.2009 - 43 deelnemers

KNAUF (VISÉ)

Knauf stelde haar nieuwe isolatiemateriaal 'minerale wol met eco-technologie' voor dat met een volledig natuurlijk bindmiddel wordt gemaakt. Tegelijk werd het productieproces uitgelegd en kreeg men een overzicht van de mogelijke toepassingen van dit nieuwe product.

18.11.2009 - 17 deelnemers

Workshops

KICK-OFF

25 september 2009

Doelgroep: stedenbouwkundige ambtenaren, milieu- en duurzaamheidsambtenaren

Aantal deelnemers: 31

WORKSHOP EPB-REGELGEVING 21 januari 2010

Waarom is de EPB-regelgeving veranderd? Waar liggen de verschillen/overeenkomsten met 2009? En hoe verloopt een EPB-berekening in de praktijk? VEA en de PHL geven een heldere en transparante uiteenzetting aan de hand van praktische voorbeelden.

Doelgroep: ambtenaren dienst wonen, stedenbouwkundige ambtenaren, milieu- en duurzaamheidsambtenaren

Gastdocent: Tine van de Castele (VEA) en Lieve Wuytjens (PHL)

Onderwerp: toelichting van de verstrenging van het E-peil en vertaling naar de praktijk.

Aantal deelnemers: 22

WORKSHOP SUBSIDIES EN PREMIES

4 februari 2010

De regelgeving wat betreft subsidies en premies verandert ingrijpend ten opzicht van 2009. Naast een volledig overzicht van alle premies en de wijzigingen, gaat Stebo dieper in op voorbeelden uit de praktijk van alledag. Complexe situaties en uitzonderingen (bvb: problematiek van de grensarbeid, de wetgeving rond niet-belastingbetalers etc) worden ook belicht. In het praktijkgedeelte helpt een improvisatietheater de realiteit nabootsen aan de hand van plezante topics.

Doelgroep: ambtenaren dienst wonen, stedenbouwkundige ambtenaren, milieu- en duurzaamheidsambtenaren

Gastdocent: Heidi Castermans (Stebo) i.s.m. improvisatietheater Inspinazie

Onderwerp: nieuwe en aangepaste premies/subsidies in 2010.

Aantal deelnemers: 29

WORKSHOP COMMUNICATIE

25 februari 2010

Hoe vertaal je de ingewikkelde, technische uitleg rond EPB- en subsidie-regelgeving naar een begrijpbare boodschap voor je burgers? Hoe ga je om met vragen en naar wie verwijs je mensen door bij specifieke topics? En waar kan je als gemeente terecht voor advies rond je eigen projecten? Dubolimborg, de Dienst Wonen van de Provincie Limburg en Dialoog geven je alle tips en tricks!

Doelgroep: ambtenaren dienst wonen, stedenbouwkundige ambtenaren, milieu- en duurzaamheidsambtenaren

Gastdocent: Ingrid Quintens (Diensthoofd Wonen, Provincie Limburg) en Dominique van Clé, Yves Dupont (Dialoog)

Onderwerp: eerstelijnsadvies voor burgers

Aantal deelnemers: 20

DAG VAN DE PROFESSIONAL

19 mei 2009

Doelgroep: ambtenaren, architecten en aannemers

Partners: Provincie Limburg, 'Limburg isoleert'

Onderwerp: infosessies voor bouwprofessionelen, opgedeeld per doelgroep

Aantal deelnemers: 127

PROVINCIAAL ATRIUM

11 februari 2010

Doelgroep: stedenbouwkundige ambtenaren

Partner: Provincie Limburg, RWO Vlaanderen, afdeling ruimte & erfgoed Limburg.

Onderwerp: duurzame stedenbouw

Aantal deelnemers: 93

OPLEIDING DUBO

29 april 2010

Doelgroep: ambtenaren van dienst wonen, intergemeentelijke samenwerking en woonoverleg

Partner: Dienst Wonen Provincie Limburg

Onderwerp: praktische opleiding duurzaam bouwen op maat van het woonoverleg

Aantal deelnemers: 26

BETONKERNACTIVERING EN GEOTHERMIE

20 mei 2010

Doelgroep: ambtenaren technische dienst

Partners: Cleantech Platform, Rehau, Airdeck, TerraEnergy en Verheyden bvba

LIMBURGSE DUBODAG 2010 VOOR PROFESSIONELEN

27 mei 2010

Doelgroep: ambtenaren, gemeentelijke diensten, aannemers, architecten

Infosessies

- Energiebesparing en erfgoedzorg - *Miek Goossens*
- Energiebesparende toepassingen in de monumentenzorg - *Jos Gyselinck*
- Isolatie en klimaatbeheersing van monumenten - *Henk Schellen*
- Verwarming ifv. monument of gebruikers? - *Marc Vanderauwera*
- Bio-energiedorpen in Duisland - *Erik Grietens*
- Inbreiding in de dorpskern - *Frank Geunes*

Workshops

- Luchtdichtheid aan de hand van blowerdoortest
- Dakisolatie in de praktijk

Quickscans & rondleidingen

→ De opleidingen Subsidies - EPB-regelgeving - Communicatie waren een reeks van opleidingen. Gemeenten die aanwezig waren op deze drie opleidingen kregen hiervoor een punt in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst. Het Platform Dubolimborg heeft aan 10 gemeenten een aanwezigheidsattest afgeleverd voor deze 3 opleidingen.

BOUWPROFESSIONELEN

Dubolimburg werkt sectorondersteunend

Steunpunt Dubolimburg zorgt, in samenwerking met de partners uit het netwerk, voor ondersteuning van bouwprofessionelen op het gebied van duurzaam bouwen en wonen. Samen met de verschillende belangverenigingen (Confederatie Bouw en Bouwunie) wil Dubolimburg duurzaam bouwen promoten en tegelijk ook voor economische impulsen zorgen. Met de campagne 'Limburg isoleert' (een initiatief van de Provincie Limburg) biedt Dubolimburg professionals de kans om zichzelf te promoten op de website en zo opdrachten en dus omzet te genereren.

PLANADVIES

Het diepgaande planadvies geeft professionals de kans om hun bouwplannen op duurzaamheid te laten onderzoeken. Zowel architecten als aannemers kunnen bij ons terecht met concrete vragen over het hele spectrum van duurzaam bouwen. Dubolimburg wijst ook de weg door het doolhof van verordeningen, premies en subsidiereglementen. Uiteraard kunnen bedrijven ook met concrete vragen terecht bij ons.

MEETLAT DUURZAAM BOUWEN

Om projecten te kunnen ondersteunen en adviseren heb je een basislijst of referentie nodig. De oorspronkelijke Meetlat Duurzaam Bouwen (uit 2006) verzamelde 500 aandachtspunten, verdeeld over 7 thema's (wetgeving, bouwproces, omgeving, welzijn, energie, water en materialen) en opgesplitst in 3 niveaus (basis, plus en extrapluus). De Meetlat is echter in constante beweging, en daarom drong

een grondige make-over zich op. Om de Meetlat zo accuraat mogelijk af te stemmen op en te verfijnen vanuit praktijkbevindingen is de inhoud van de meetlat afgetoetst met 5 bouwbedrijven. Deze hebben de meetlat ingevuld voor een van hun projecten. Lees meer pagina 40.

AWARD DUURZAME WONING 2010

Steunpunt Dubolimburg en Confederatie Bouw Limburg belonen de duurzaamste woning van 2010 met een Award. Winnaar werd architect Davy Stroobants uit Lummen. Lees meer pagina 59.

BREED INFORMEREN

De bouwsector vraagt om up-to-date informatie over duurzaam bouwen, en Dubolimburg bedient de bedrijven graag op hun wenken. Het aanbod omvat folders, brochures, affiches, relevante artikels, nieuwsbrieven, excursies, workshops, opleidingen en informatie op de website.

EXCURSIES

Dubolimburg organiseerde voor bouwprofessionelen excursies naar inspirerende voorbeeldprojecten:

ROCKWOOL

In samenwerking met de Isolatieraad (CIR) bezoekt Steunpunt Dubolimburg het bedrijf Rockwool dat isolatiematerialen in minerale wol produceert.

12.06.2009 - 19 deelnemers

PASSIEFSCHOLEN (BETZDORF & BORN)

Excursie naar passiefscholen in Luxemburg (Betzdorf en Born), twee uitste-

kende voorbeeldprojecten die qua knowhow en praktijkervaringen – zowel qua bouwproces, gebruikersgedrag als gebruikerscommunicatie – state of the art zijn.

18.06.2009 - 14 deelnemers

EVA LANXMEER (CULEMBORG, NEDERLAND)

In de wijk EVA Lanxmeer in Culemborg (NL) worden wonen, werken, educatie en recreatie zoveel mogelijk gecombineerd. Troeven van de wijk zijn de inbedding van duurzame waterhuishouding en duurzame energievoorziening, de participatie van bewoners, de uitstekende bereikbaarheid via spoor, per fiets en te voet, de autoluwe, kindvriendelijke omgeving en het natuurlijke kader.

23.06.2009 - 16 deelnemers

NIKE (LAAKDAL)

Het distributiecentrum is een schoolvoorbeeld van duurzaam ondernemen, met onder andere aandacht voor duurzaam transport, een windmolenpark, een nieuw laag-energiebedrijfsgebouw met grondwarmtewisselaar en extra aandacht voor gebruik van daglicht.

29.10.2009 - 43 deelnemers

KNAUF (VISÉ)

Knauf stelde haar nieuwe isolatiemateriaal 'minerale wol met ecose-technologie' voor dat met een volledig natuurlijk bindmiddel wordt gemaakt. Tegelijk werd het productieproces uitgelegd en kreeg men een overzicht van de mogelijke toepassingen van dit nieuwe product.

18.11.2009 - 17 deelnemers

"Toen CeDuBo in 2005 samen met de Provincie en de Bond Beter Leefmilieu een steunpunt duurzaam bouwen in de provincie oprichtte, konden we onmogelijk dromen welke gevolgen dit zou hebben. Mede dankzij Steunpunt Dubolimburg is Limburg – in Vlaanderen en daarbuiten – een koploper geworden inzake duurzaam bouwen. De projecten op het terrein vormen mooie voorbeelden van hoe een regio duurzamer gebouwd en bewoond kan worden. Ze zorgen voor een schat aan ervaringskennis, die nu over heel Vlaanderen wordt verspreid om een transitie naar een duurzamere regio te bewerkstelligen."

TO SIMONS - DIRECTEUR CENTRUM DUURZAAM BOUWEN

“Een huis bouw je maar één keer in je leven. Je bepaalt voor tientallen jaren de milieu-impact van dat gebouw, en dus is duurzaam bouwen belangrijk om de invloed op het klimaat zoveel mogelijk te beperken. Limburg is andermaal een goede bodem gebleken om ook in dit werkgebied een pioniersrol te vervullen. Samen met de andere partners is de Bond Beter Leefmilieu trots haar steentje te mogen bijdragen aan het succesverhaal van Steunpunt Dubolimburch.”

STEFAAN CLAEYS - PROJECTLEIDER
BOND BETER LEEFMILIEU

Omdat bouwen milieuvriendelijker kan

Steunpunt Dubolimburch ondersteunt de Ecobouwpools van Vibe. Concreet wil het Eco-Bouwpoolsproject de bio-ecologische bouwmarkt verbreden en een platform bieden voor netwerking binnen die sector. De vraag naar gezonde en milieuvriendelijke gebouwen groeit alsmaar. Het aanbod blijft echter achter. Daarom brengen we geïnteresseerde bouwprofessionelen in contact met ervaren bio-ecologische bouwers via infosessies, workshops, werkbezoeken en dergelijke.

DOELGROEP

Klassiek geschoolde bouwprofessionelen, die interesse hebben om bij te leren over bio-ecologisch bouwen. Het zijn voorloperfirma's en -zelfstandigen, die een antwoord willen bieden op de stijgende vraag naar mens- en milieuvriendelijke gebouwen.

BIO-ECOLOGISCH BOUWEN

Deze bouwwijze beoogt een zo klein mogelijk schadelijk effect op mens en natuur. Nagroeibare en lokale natuurlijke grondstoffen krijgen de voorkeur. De sector maakt gebruik van specifieke bouwtechnieken en -materialen, die vandaag steeds vaker ook hun weg vinden naar de klassieke markt.

DOELSTELLING

Door de bestaande kennis te verspreiden, praktijkoefeningen in te laten en een dialoog te creëren met de actoren uit de bio-ecologische sector, willen we het aanbod vergroten. Daarnaast biedt het project de gelegenheid om contacten te leggen en te versterken. Zo wordt ruimte gecreëerd voor initiatieven als samenwerkingen en stages.

POOLS

Een Eco-Bouwpool bevat:

- geïnteresseerde progressieve voorloperfirma's uit de klassieke bouw
- VIBE-bouwpartners oftewel bouwprofessionelen die hun strepen, of eerder sterren, verdienen op het

vlak van bio-ecologisch bouwen. Zij werden erkend door VIBE en bezitten al dan niet het VIBE-label met één, twee of drie sterren. Hoe meer sterren, hoe groter het bio-ecologische aandeel in het aanbod.

ACTIVITEITEN

ECO-BOUWPOLS OP ECO&ZO

23 augustus 2009

Een afwisselende beursroute in openlucht langs een strobale woning, de eerste strobale turnzaal van Vlaanderen en diverse infostanden. Spreker is David Eisenberg, een Amerikaanse specialist in strobale bouw, met zijn visie op natuurlijk bouwen.

VERANTWOORD HOUT GEBRUIKEN

10 september 2009

De mogelijkheden van hout met FSC-label en van hout zonder chemische behandeling. Bart Holvoet (Fair Timber vzw) en Dirk Andelhofs (VIBE Limburg) weten er alles van.

BIO-ECOLOGISCHE WERFBEZOEKEN - KIJKEN BIJ COLLEGA'S

8 oktober 2009

Excursiedag met bezoek aan de woning van architecte Liesbeth Liefsoons (passiefwoning in houtskeletbouw, Beringen) en het huis van Roel Plessers, duurzaamheidsambtenaar en milieucoördinator in Beringen, die een passiefwoning heeft gebouwd.

BIO-ECOLOGISCHE BESTEKKEN BINNENSTEBUITEN

17 november 2009

Hoe kan u bio-ecologisch bouwen met baksteen en met houtskeletbouw? Bij Baksteenfabrikant Wienerberger licht men de resultaten van een uitgebreide levenscyclusanalyse (LCA) over de milieu-impact van baksteen toe en wordt gedemonstreerd hoe het bio-ecologische baksteenmodel op een technisch correcte wijze kan worden toegepast. Verder ook toelichting over voorbeeldbestekken voor bio-ecologische houtskeletbouw.

WORKSHOP LUCHTDICHTING EN ISOLATIE

9 december 2009

Isolatie plaatsen in een dak is zowat de meest rendabele ingreep op het vlak van energiebesparing. Tenminste ... als zo een ingreep goed is uitgevoerd. In deze Eco-Bouwpools komt het begrip luchtdichting uitgebreid aan bod. Specialist van Boomer bvba leggen de basisprincipes van goed ecologisch isoleren uit.

Vernieuwd en verbeterd

Om projecten te kunnen ondersteunen en adviseren heb je een basislijst of referentie nodig. De oorspronkelijke Meetlat Duurzaam Bouwen (uit 2006) verzamelde 500 aandachtspunten, verdeeld over 7 thema's (wetgeving, bouwproces, omgeving, welzijn, energie, water en materialen) en opgesplitst in 3 niveaus (basis, plus en extraplus).

De Meetlat is echter in constante beweging, en daarom drong een grondige make-over zich op. Om de Meetlat zo accuraat mogelijk af te stemmen op de noden van de sector en te verfijnen vanuit praktijkbevindingen, is de inhoud van de meetlat afgetoetst door 5 bouwbedrijven. Dat zijn:

- NV Democo (nieuwe provinciegebouw - Cegeka, Hasselt)
- Mathieu Gijbels (Bibitor, Bokrijk)
- Bouwteam Houben (Hollandsch Huys)
- Bouwbedrijf Marc Ceelen (Carwash, Handelsruimte, Hamont Achel)
- HSBB bvba (V&R Solar Company, Heusden-Zolder)

AFGESTEMD OP DUURZAAMHEIDSLIDRAAD

Op het vlak van nieuwe ontwikkelingen is de inhoud van de Meetlat voor duurzame verkavelingen afgestemd op de duurzaamheidsleidraad. Die werd opgesteld door het NGO-adviesnetwerk. Dit netwerk bestaat uit een breed scala aan organisaties (Centrum Duurzame Ontwikkeling, VIBE, CeDuBo, Mobiel21, Passiefhuisplatform, Dialoog, Enter ...) en werkt rond di-

verse aspecten van duurzaamheid. Het netwerk heeft zich verenigd om bij concrete woonprojecten een 'integraal duurzaamheidsadvies' te geven.

GETOETST AAN REFERENTIEKADER

De inhoud van de meetlat voor duurzame woningbouw is ondertussen ook afgestemd op het recente Referentiekader voor Duurzame Woningen van het WTCB. Dit Referentiekader beoogt een integrale evaluatiemethode voor duurzame woningen. Deze evaluatiemethode is het resultaat van een collectief onderzoeksproject en werd verfijnd op basis van verder onderzoek, studiewerk en maatschappelijke consultatie.

NIEUW IN 2010

De Meetlat onderging een ingrijpende make-over. Om te beginnen is de layout aangepast in de huisstijl van

Steunpunt Dubolimborg. Deze nieuwe layout is duidelijker en overzichtelijker en maakt de Meetlat aantrekkelijker en makkelijk om in te vullen. De volgorde van de vragen is zodanig dat de meer belangrijke vragen bovenaan in het desbetreffende niveau te vinden zijn en de minder belangrijke vragen onderaan (basis, plus, extraplus).

Er werd aan de Meetlat een extra thema verkaveling toegevoegd. Dit omvat meer specifieke vragen die afgestemd zijn op de noden en eisen van hedendaagse duurzame verkavelingen. Het extra thema focust niet zozeer op meer ambitieuze projecten, maar gaat dieper in op de onderwerpen en bevat dus meer vragen.

De vernieuwde Meetlat is online te consulteren:
www.meetlatduurzaambouwen.be

Dubolimborg en Toegankelijkheidsbureau adviseren professionelen

Toegankelijkheid is een belangrijke peiler van duurzaam wonen. Zowel in particuliere woningen als in openbare gebouwen, handelszaken en bedrijven speelt dit aspect van duurzaam bouwen een cruciale rol. In 2010 is 1 op 3 personen ouder dan 60 jaar. Mensen willen graag zo lang mogelijk in hun vertrouwde woning verblijven en laten daarom hun woning aanpassen. Maar verbouwen brengt een heleboel kosten en ongemakken met zich mee. Het is daarom belangrijk dat voor toekomstige projecten al vanaf de planfase met de ver-

anderende woon- en leefbehoeften wordt rekening gehouden.

Samen met het Toegankelijkheidsbureau zorgt Dubolimborg voor informatie op maat van bouwprofessionelen en overheden:

PRAKTISCHE INFOAVOND BOUW-PROFESSIELEEN

16 december 2009

Infosessie voor installateurs sanitair, met daarin aandacht voor nieuwe stedenbouwkundige verordeningen en plaatsingsvoorschriften van publieke

gebouwen. Praktijkvoorbeeld aan de hand van 4 apart ingerichte toiletten. 26 deelnemers

RONDETAfel VOOR LOKALE BESTUREN

9 maart 2010

3 infosessies voor ambtenaren en gemeentelijke adviesraden met als centrale thema de toegankelijkheid van openbare gebouwen, het leven en wonen van ouderen en de nieuwe stedenbouwkundige verordeningen. Er was veel ruimte voor discussie en ervaringsuitwisseling. - 69 deelnemers

Toegankelijkheidsbureau - Kermt

Vakantiewoning (strobalebouw) - Mal (Tongeren)

PARTICULIEREN

Dubolimburg adviseert op maat

Particulieren kunnen met al hun vragen over duurzaam bouwen terecht bij Steunpunt Dubolimburg. Voor elke vraag hebben wij een gepast antwoord.

ADVIESLOKET

Limburgers kunnen met concrete vragen over premies, infosessies, technische vragen over isolatie en doorverwijzingen terecht bij het Adviesloket. Vragen kunnen telefonisch en via mail worden gesteld. Het team van Dubolimburg geeft een helder antwoord.

QUICKSCANS

Concrete vragen over kleine verbouwingen: Dubolimburg geeft een kort mondeling advies in 30 minuten tijd aan de hand van (ver-)bouwplannen of -ideeën.

QUICKSCANS ON THE ROAD

Steunpunt Dubolimburg gaat op pad. Elke gemeente die het Planadvies ondersteunt kan Quickscans voor haar inwoners aanbieden in haar eigen gemeente.

PLANADVIES

Particulieren die grondig gaan verbouwen of een nieuwe woning bouwen, kunnen bij Dubolimburg terecht voor een uitgebreid Planadvies.

Dubolimburg informeert de burger

Steunpunt Dubolimburg creëert visibiliteit door haar aanwezigheid op beurzen en evenementen in de provincie. Het hele jaar door kan je ons vinden op events die aan duurzaam bouwen zijn gelinkt. We zorgen er, al dan niet samen met partners, voor balieadvies, infosessies en planadvies op maat van verschillende doelgroepen.

BOUWINNOVATIE HASSELT

jan - feb 2009

27 000 bezoekers

- Balieadvies
- Aanbieden folders
- Infosessies duurzaam bouwen
- Planadvies en Quickscans

RENOVATIECAFE HEUSDEN-ZOLDER

17.05.2009

500 bezoekers

- Balieadvies
- Aanbieden folders
- Infosessies duurzaam bouwen
- Planadvies en Quickscans

ECO & ZO MILLEN

23.08.2009

500 bezoekers

- Balieadvies
- Planadvies
- Aanbieden folders

ENERGIEWEEKEND CEDUBO HEUSDEN-ZOLDER

25-27.09.2009

8 000 bezoekers

- Balieadvies
- Aanbieden folders
- Infosessies duurzaam bouwen
- Planadvies en Quickscans

RENOVATIEBEURS RUNKST

10.10.2009

350 bezoekers

- Aanbieden diverse folders duurzaam bouwen

OPEN BEDRIJVEN DAG DE WINNING GENK

11.10.2009

700 bezoekers

- Aanbieden folders
- Onbemande stand

ENERGIEBEURS LAMBRECHTS HASSELT

11.10.2009

3 000 bezoekers

- Balieadvies
- Planadvies
- Aanbieden folders

DOE-BEURS LEOPOLDSBURG

25.10.2009

- Aanbieden folders
- Onbemande stand

BOUWINNOVATIE HASSELT

jan-feb 2010

25 000 bezoekers

- Balieadvies
- Aanbieden folders
- Infosessies
 - duurzaam bouwen
 - isoleren
 - isoleren in de praktijk
- Planadvies en Quickscans

Bouwinnovatie 2010 - Hasselt

*“Door haar knowhow en ervaring is Steunpunt Dubolimb-
burg een interessante en relevante partner gebleken voor
het Duwolimproject van SJK De woonconsulent, Stebo,
Limcoop (coöperatieve van ACW) en CeDuBo. We willen in
de toekomst verder blijven meedenken en meewerken wat
betreft het bereikbaar maken van duurzaam bouwen en
wonen voor kansengroepen.”*

KOEN ALBREGTS - SECRETARIS ACW LIMBURG

Financieringsmechanismen

Duwolim maakt isoleren betaalbaar

Kunnen duurzaamheid en financiële haalbaarheid hand in hand gaan? Duwolim bewijst dat financiële mechanismen ter bevordering van duurzame ingrepen wel degelijk impact hebben op het gedrag van particulieren.

De Duwolimlening is een goedkope manier om te investeren in energiebesparing en leefcomfort. Wie zijn dak isoleert, een nieuwe verwarmingsinstallatie zet of dubbel glas, zal veel geld besparen en ook het milieu een plezier doen. Er zijn voor deze werken interessante premies voorhanden. Dankzij de de FRGE-lening bij Duwolim kunnen inwoners van 13 Limburgse gemeenten sinds april 2010 (zie

onderstaande lijst) aan 2 % lenen om hun huis energiezuinig te renoveren.

Duwolim is een samenwerkingsverband tussen SJK / De Woonconsulent, Stebo, Limcoop, Dubolimb-urg en Cedubo. Duwolim is een niet-commerciële organisatie.

Duwolim werkt momenteel samen met OCMW's van 13 gemeenten: Diepenbeek - Genk - Halen - Hasselt - Heusden-Zolder - Kortesse-
m - Leopoldsb-urg - Lummen - Maasmeche-
len - Neerpelt - Overpelt - Riemst - Zonhoven.
We hopen spoedig alle Limburgers te kunnen bedienen.

RESULTATEN (03.04.2010) (enkel cijfers Hasselt + Genk)

42 leningen toegekend
Totaalbedrag 267.713 euro
- 21 x vervangen cv-ketel
- 15 x dubbele beglazing
- 7 x dakisolatie
- 3 x buitenmuurisolatie
- 1 x zonneboiler

FINANCIERINGSMECHANISMEN

Duwolim is een mooi voorbeeld van een financieringsmechanisme. Dubolimb-urg biedt op haar website een overzicht van de op de markt beschikbare 'groene' financieringen, zowel voor particulieren als voor bouwprofessione-len. Het gaat hier over de financieringsmechanismen inzake duurzaam wonen en bouwen van de banken, en over de Groene Lening van de Vlaamse overheid en die van Duwolim.

ONDERWIJS

Dubolimborg ondersteunt kennistransfer

Steunpunt Dubolimborg versterkt de kennistransfer en kennisvalorisatie inzake duurzaam bouwen en wonen bij Limburgse onderwijsinstellingen. We brengen onderwijs en bouwsector rond de tafel en vergroten op die manier de innovatiecapaciteit van beide doelgroepen.

WAT HEBBEN WE CONCREET GEDAAN?

- Dubolimborg brengt het Limburgse onderzoek van onderwijs- en kennisinstellingen in kaart en zoekt partners voor nieuwe initiatieven, onder andere door mee trekker te zijn van de DoTank4Energie en (ge)bouwen van het Cleantechplatform. In het kader van deze actie werd een gezamenlijk EFRO-project ingediend, een studiedag Betonkernactivering en geothermie georganiseerd.
- Dubolimborg werkte mee aan de optimalisatie van de opleiding 'Duurzaam Bouwen en Wonen' van het CVO Heusden-Zolder. Ook werd er in het kader van de campagne 'Limburg Isoleert' overlegd met de verschillende aanbieders van vorming omtrent isolatie waaronder Syntra, FVB, ECR en VDAB. Samen met deze organisaties werd een op-

leidingsaanbod voor particulieren en professionals uitgewerkt.

- We begeleidde 3 thesissen en 1 doctoraat (zie pagina 50 e.v.). Kennis vanuit onderzoek wordt systematisch vertaald naar de relevante doelgroepen. De thesis van Gert Janssen mondde uit in een internettool (Stappenplan Dakisolatie) die veelvuldig gebruikt wordt dankzij haar transparantie en gebruiksvriendelijkheid.

- Dubolimborg begeleidde concrete bouwprojecten: 5 passiefscholen, UHasselt, Sint-Lodewijk Genk, OV4 Lommel en uitbreiding bouwhal Lommel.

Thesissen

Steunpunt Dubolimburg ondersteunt studenten in hun thesissen en doctoraten. Ze krijgen begeleiding op maat (zowel theorie als praktijk), informatie uit het werkveld en hun werk wordt permanent gemonitord door een thesisbegeleider binnen het Steunpunt.

Technisch Instituut Sint-Lodewijk - Genk

LIEVE WEYTJENS

Onderzoek naar een evaluatiemethode voor de beoordeling van de duurzaamheid van een architecturaal ontwerp vanaf de vroege ontwerpfases (doctoraat)

Het doel van dit doctoraatsonderzoek betreft de ontwikkeling van elektronische ontwerptool die de evaluatie van de duurzaamheid van het ontwerp toelaat tijdens het ontwerpproces en die op basis van de beschikbare inputgegevens reeds vanaf het schetsontwerp bruikbare feedback geeft aan de ontwerper. De focus van het onderzoek ligt op energiegebruik en thermisch comfort. Door feedback te geven tijdens het ontwerpproces kan het ontwerp zo vroeg mogelijk bijgestuurd worden. Deze feedback is niet restrictief, maar respecteert de (ontwerp)vrijheid van de ontwerper. Het onderzoek doorloopt vier fases (analyse ontwerpproces, evaluatie bestaande tools, ontwikkeling onderliggende rekenmodules en ontwikkeling grafische feedbackmodule) en gebeurt in nauw overleg met de doelgroep.

Promotor is Dr. Ir.-Arch. Griet Verbeeck.

SABRINA BIJNENS

Passiefbouw voor scholen

Is de overstap van een traditionele school naar een passief gebouw voordelig? Kan een passiefschool economisch rendement voortbrengen? Sabina Bijmens onderzoekt in haar thesis hoe de reductie van het energiebudget door duurzame ingrepen en het leefcomfort elkaar in evenwicht kunnen houden, en welke de weerslag daarvan is op de onmiddellijke omgeving. De thesis kan aanleiding geven tot verder onderzoek op het gebied van passiefscholen en meer aandacht vestigen op de problematiek van de stijgende energieprijzen.

DABO
LIMBURG.BE

Home

Korte inleiding in
de bouwfysica

Daksoorten en
vormen

Bespreking van
isolatiematerialen

Dampscherm of
damprem

Aandachtspunten

Dakisolatie

Stappenplan

Iedereen merkt dat het klimaat stilaan begint te veranderen. Deze veranderingen zijn het gevolg van het broeikaseffect. De mens is verantwoordelijk voor de stijging van de broeikasgassen met als voornaamste component het CO₂ gas. Daarom heeft men het Kyoto-protocol in leven geroepen. Dit protocol trad in werking op 16 februari 2005.

GERT JANSEN

Stappenplan voor het isoleren van een dak

Gert Jansen ontwikkelde een online-stappenplan 'Dakisolatie Voor Doe-het-zelvers'. Elke stap in het proces wordt gedetailleerd uitgelegd aan de hand van detailtekeningen, filmpjes en uitvoerige beschrijvingen. De verschillende aansluitingen worden grondig besproken. Er wordt ook raad gegeven over isolatiemateriaal en -dikte. Veel voorkomende fouten worden ook vermeld zodat de particulier hier zeker op kan letten. Aan de hand van dit werk zou elke particulier in staat moeten zijn om zijn dak beter te isoleren. Uiteraard wordt ook het economische voordeel extra belicht, want dit is vaak de motivatie van de particulier.

Het eindwerk is te consulteren op
www.dubolimburg.be/dakisolatie.

RON BIESMANS

Prefabelementen en duurzaamheid in de woningbouw

De markt van prefabelementen is nog relatief nieuw, en over het effect ervan op de duurzaamheid is nog maar weinig geweten. Zowel het economische en ecologische aspect als het effect op de kwaliteit van de woning door toepassing van prefabelementen worden onderzocht. Het onderzoek moet aantonen dat prefabelementen een meerwaarde kunnen zijn voor de duurzame woningbouw gezien de lagere kostprijs.

BOUWINNOVATIE

Bouwunie Limburg en Dubolimborg informeren

Bouwinnovatie is al sinds 1982 dé beurs voor bouwen en verbouwen in Limburg. Ze brengt in de Hasseltse Grenslandhallen alle informatie, producten en diensten uit de sector onder één dak en biedt consumenten en leveranciers een forum om elkaar te ontmoeten. De organisatie is in handen van Bouwunie Limburg. Steunpunt Dubolimborg zorgt voor inhoudelijke ondersteuning wat betreft het centrale thema en adviseert professionals en particulieren.

Bouwinnovatie betekent voor Steunpunt Dubolimborg rechtstreeks contact met haar 'klanten'.

Voor bouwprofessionelen organiseren we infosessies die ook als ondertekeningmoment voor de Limburgse campagnes 'Elkedagzondag' en 'Limburg isoleert' gelden. Ze kunnen uiteraard ook terecht op onze beursstand voor meer antwoorden op concrete vragen.

Particulieren worden geïnformeerd en gesensibiliseerd via interessante, interactieve infosessies over duurzaam bouwen: het aanbod gaat van algemene sessies tot zeer gerichte workshops over items als isolatie, na-isolatie enzovoort. Bezoekers kunnen ook bij Dubolimborg terecht voor Quickscans en balie-advies op onze beursstand, waar ze ook alle mogelijke folders en brochures van onze partners kunnen vinden en meenemen.

Leuk detail: de opgemerkte beursstand van Dubolimborg (ontwerp: 1000Lux, een jong Limburgs ontwerpbureau) viel tot tweemaal toe in de prijzen als 'Origineelste Beursstand'.

"Bouwunie Limburg organiseert jaarlijks Bouwinnovatie, de grootste bouwbeurs van de provincie. Steunpunt Dubolimborg levert telkens een belangrijke inhoudelijke bijdrage aan het programma, waardoor de beurs een opwaardering krijgt. We merken dat onze bezoekers en onze standhouders dat erg appreciëren. We zijn dan ook zeer tevreden over de samenwerking met Steunpunt Dubolimborg."

MAURICE GORISSEN - DIRECTEUR BOUWUNIE LIMBURG

"Stebo is in het verleden een kleine pionier geweest op het vlak van energiebesparen en duurzaamheid. Door de jaren heen zijn de activiteiten van Stebo op dit terrein enorm verruimd. Nieuwe samenwerkingsverbanden, zoals met Dubolimburch, zorgen ervoor dat er een groter draagvlak wordt gecreëerd rond duurzaam bouwen en wonen in de provincie. De kracht van de samenwerking ligt in de expertises die we onderling kunnen uitwisselen en inzetten."

ERWIN DE BRUYN - DIRECTEUR STEBO

**Energie-
campagne**

LIMBURG ISOLEERT

Leg uw huis in de watten!

'Limburg isoleert' is een Limburgse campagne georganiseerd door de provincie Limburg, het Steunpunt Dubolimburch en Infrax. Ze loopt in samenwerking met de Limburgse gemeentebesturen, Bouwunie Limburg, Confederatie Bouw Limburg, ACW Limburg, de Gezinsbond, Stebo, Vibe, Dialoog, CIR, CeDuBo, BBL en de Limburgse architecten. In het kader van de campagne wordt een apart sociaal luik uitgewerkt. Hiervoor wordt met andere partners samengewerkt.

Dubolimburg zorgt mee voor succesvolle campagne

'Limburg isoleert' loopt vanaf het na-jaar van 2009 tot eind 2011. Met deze Limburgse energiecampagne wil de provincie Limburg isoleren promoten, zowel voor nieuwbouw als renovatie. Ze richt zich op de isolatie van het volledige gebouw: daken, muren, vloeren en ramen. 'Limburg isoleert' wil particulieren informeren over de goede plaatsing van de isolatie, die noodzakelijk is om een aanzienlijke energiebesparing te kunnen realiseren. De campagne wil de (ver)bouwer ook de weg wijzen naar geschikte professionals. Zowel architecten als aannemers die zich engageren voor een correcte uitvoering van isolatiewerken worden in lijsten opgenomen.

Steunpunt Dubolimburg is een van de belangrijkste trekkers:

- Wij geven inhoudelijk advies wat betreft de campagne.
- Dubolimburg adviseert particulieren:
 - We beantwoorden concrete vragen via het adviesloket (telefoon en mail).
 - We verzorgen Quickscans in het kader van de campagne.
 - We informeren via de website en nieuwsbrieven.
- Dubolimburg ondersteunt de bouwsector:
 - We adviseren bouwprofessionals via infosessies en planadvies van hun bouwprojecten.
 - We organiseren ondertekeningsmomenten voor de sector en maken lijsten van geëngageerde aannemers en architecten die online consulteerbaar zijn.

ICE CHALLENGE

Ice Challenge was de eyecatcher van 'Limburg isoleert': dit kick off-moment toonde het effect van efficiënte isolatie in een woning aan. Twee ijsblokken van elk 1 300 kg werden beide in een huisje geplaatst op het nieuwe Stadsplein in Genk. Het groene huisje was heel goed geïsoleerd, volgens de passiefhuisstandaard. Het rode huisje had een standaardconstructie, met een beperkte isolatie. Vijf weken later werden de 'smeltresultaten' van beide ijsblokken gemeten. Het ijsblok in het rode huisje was al na 10 dagen helemaal verdwenen, in het groene huisje bleef na 6 weken nog ongeveer 190 kg over. Point made!

LIMBURG KOPLOPER

De Limburgse cijfers wat betreft aanvragen voor subsidiëring van het isoleren van woningen zijn ronduit indrukwekkend: **een vertienvoudiging op 2 jaar tijd**. Vooral dak- en vloerisolatie zijn erg in trek.

- **dakisolatie:**
983 (in 2007), 3.429 (in 2008), 9.584 (in 2009)
- **muurisolatie:**
415 (in 2007), 667 (in 2008), 1.124 (in 2009)
- **vloerisolatie:**
64 (in 2007), 244 (in 2008), 567 (in 2009)
- **superisolerende beglazing:**
1.400 (in 2007), 4.386 (in 2008), 5.474 (in 2009)

BEURZEN

Dubolimburg was namens 'Limburg isoleert' aanwezig op volgende beurzen:

23/08/2009	Casa Calida: Eco&zo
25-27/09/2009	Energieweekend Cedubo
11/10/2009	Energiebeurs Lambrechts
25/10/2009	DOE-beurs Leopoldsburg
29-31/01/2010	Bouwinnovatie
1, 5-7/02/2010	Bouwinnovatie

LIJSTEN VAN AANNEMERS EN ARCHITECTEN

136 aannemers en 150 architecten ondertekenen de engagementsverklaring van 'Limburg isoleert', en onderschrijven hiermee het belang van perfect geplaatste isolatie. Ondertekening van deze engagementsverklaring kan slechts na het volgen van een infosessie of bedrijfsbezoek m.b.t. isoleren.

9 ondertekeningsmomenten:

19/05/2009	Dag van de professional
18/06/2009	Bedrijfsbezoek Rockwool
25/09/2009	Energieweekend
08/10/2009	Infoavond aannemers dakisolatie (Bouwunie)
18/11/2009	Bedrijfsbezoek Knauf
30/11/2009	Cursus passief bouwen voor professionals (Passiefhuis Platform)
03/12/2009	Gok op het dak (Confederatie Bouw)
09/12/2009	Workshop luchtdichtheid en isolatie (Vibe)

AWARD

Confederatie Bouw Limburg en
Dubolimborg belonen duurzaam bouwen

“Met de Award Duurzame Woning 2010 werd de samenwerking tussen de Confederatie Bouw Limburg en Dubolimborg op een professionele manier geconcretiseerd. De Award betekent niet alleen waardering voor duurzaam bouwen maar geeft ook impulsen aan de sector om zich verder te ontwikkelen wat betreft duurzaamheid.”

RIK MONDELAERS - DIRECTEUR CONFEDERATIE BOUW LIMBURG

Architect **Davy Stroobants** uit Lummen is de winnaar van de Award Duurzame Woning 2010. Die werd op donderdag 25 maart uitgereikt door Frank Smeets, Gedeputeerde van Milieu & Natuur. De Award, die duurzaam bouwen in Limburg wil promoten, is een initiatief van Steunpunt Dubolimborg en Confederatie Bouw Limburg.

Het winnend woonproject van architect Davy Stroobants is gelegen aan de Belokenstraat 6 in Lummen.

AWARD DUURZAME WONING 2010

De jury - bestaande uit Kris Asnong (Steunpunt Dubolimborg), Danny Windmolders (Voorzitter NAV), Frank Smeets (Gedeputeerde Milieu & Natuur), Tom Vandeput (Confederatie Bouw Limburg) en To Simons (Centrum Duurzaam Bouwen) - koos uit 21 ingeschreven projecten 4 genomineerden. Het uiteindelijke winnende project was de woning van architect Davy Stroobants in Lummen. Stroobants werd geloofd om zijn ingenieuze ontwerp waarin onder andere een

warmtepomp met hoog rendement op basis van zelfcirculerende CO₂-dieptesondes, betonkernactivering en een groendak werden verwerkt. "Ik ben zeer vereerd met deze prijs," vertelt Stroobants. "Het is voor mij een waardering voor de vele jaren waarin ik de principes van duurzaam bouwen in mijn ontwerpen heb verwerkt."

De architect kreeg de Award uit handen van Frank Smeets en presentatrice Pascale Naessens.

UIT HET JURYVERSLAG:

"Deze woning voldoet aan de principes van duurzaam bouwen. De woning is voorzien van een voldoende dik isolatiepakket waarbij koudebruggen zijn vermeden. Er wordt gebruik gemaakt van betonkernactivering om de woning te verwarmen, dit in combinatie met een CO₂-warmtepomp die een zeer hoog rendement heeft."

"Bovendien is de woning voorzien van een toegankelijk groendak, wat een gunstig effect heeft op waterbuffering en de akoestiek, en het hitte-eilandeffect vermijdt."

"De woning krijgt een speciale vermelding voor haar toegankelijkheid (het ontbreken van drempels en trappen), de flexibiliteit en aanpasbaarheid en de locatie (in de omgeving van openbaar vervoer en andere voorzieningen)."

GENOMINEERDEN

AVL Woning 'Skin'

Sleutel op de deur
Staatsbaan 1, Ham
Pluspunten: Comfortabele woning op het vlak van hygrothermie, akoestiek en daglichtgebruik

Architectengroep Barchi

Passieve strobalewoning
Halvijvers, Heusden-Zolder
Pluspunten:
Goede isolatie, compacte bouw, houtpelletkachel, goede ligging, hoog gebruikskwaliteit

Houtskeletbouw Liesbeth

Liefsoons

Passieve houtskeletbouw
Aannemer: Martin Vandereyt & Zonen
Fazantenstraat 19, Hechtel-Eksel
Pluspunten: Goede isolatie, compacte bouw, energetisch zeer zuinig, automatisch gestuurde zonnewering, hergebruik materialen (recyclage en duurzame ontginning), weinig impact van de werf op mens en milieu

COMMUNICATIE

PERS & MEDIA

Dubolimburch in beeld

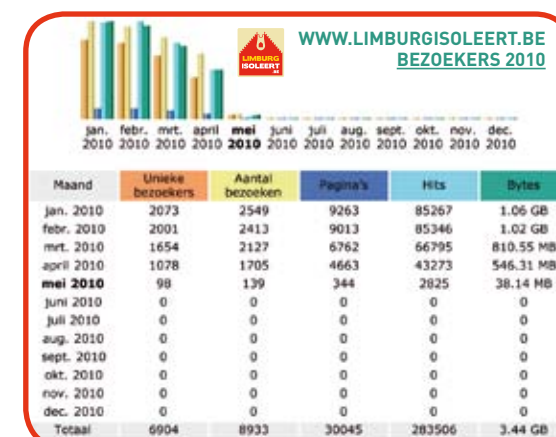
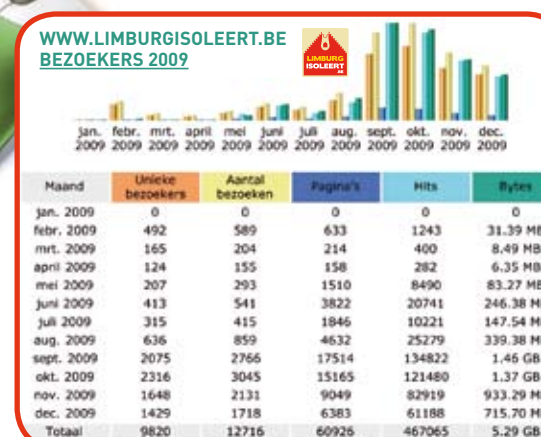
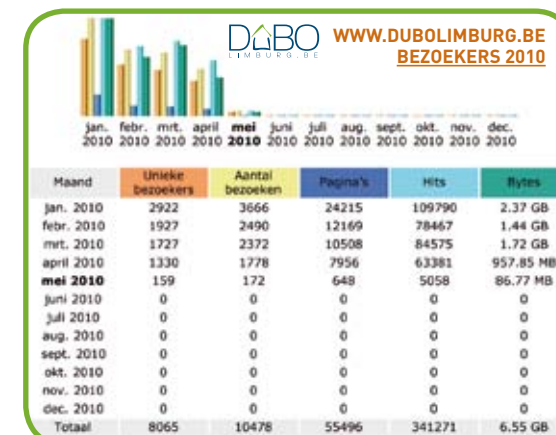
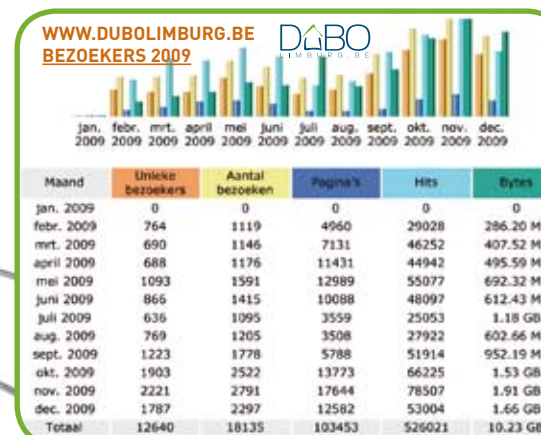
Steunpunt Dubolimburch communiceert proactief met haar doelgroepen.
Op een gerichte manier. Via de juiste kanalen. Met zorg voor inhoud en vorm.

WEBSITES: DRUKBEZOCHT

Dubolimburch.be brengt nieuws over alle activiteiten van Dubolimburch, maar kijkt ook verder dan de grenzen van duurzaam bouwen. Alle doelgroepen vinden er die informatie die interessant en relevant is. 20 705 unieke

bezoekers surfden naar de website. Dubolimburch onderhoudt ook de website van 'Limburg isoleert', en voorziet die op regelmatige basis van relevant nieuws uit de sector. 16 724 unieke bezoekers bezochten de website.

We verstuurden op regelmatige basis nieuwsbrieven naar ons abonneestand. Voor Dubolimburch, Platform Dubolimburch en 'Limburg isoleert' waren dat in totaal 31 nieuwsbrieven naar in totaal 1 251 abonnees.

FOLDERS + AFFICHES

We promoten duurzaam bouwen ook via traditionele wegen met o.a. 5 000 waardecheques en 1 000 affiches.

PERS

Dubolimburch zorgt voor visibiliteit voor zowel duurzaam bouwen als voor haar partners. De pers bericht graag over onze initiatieven.

TJING TJING WONEN

Duurzaam bouwen hoeft niet duur te zijn: dat is het centrale thema van de Dubolimburchreeks die TV Limburg uitzendt in het programma Tjing Tjing Wonen. De serie legt op een heldere manier uit welke voordelen duurzaam bouwen en renoveren met zich meebrengt. De klemtoon ligt op maatregelen met de kortste terugverdientijd: een kleine investering voor een maximaal rendement.

VIDEO 1000STE QUICKSCAN

Ter gelegenheid van de 1000ste Quickscan liet Dubolimburch Gedeputeerde

terde Frank Smeets uitgebreid aan het woord over het nut van planadviezen, de relevantie van Steunpunt Dubolimburch en de rol van de Provincie Limburg hierin.

RECLAMESPOT DUBO & LIMBURG ISOLEERT

Isoleren doet renderen. Om die stelling extra kracht bij te zetten, draaide Dubolimburch een reclamespot voor 'Limburg isoleert'. Ze werd uitgezonden tussen 15 en 30 september op TV Limburg, ze werd gebruikt tijdens Bouwinnovatie 2010 en ze is online beschikbaar via dubolimburch.be en Youtube.

VRAAG HET AAN LIMBURG

Wat doet de Provincie Limburg voor haar inwoners wat betreft energiebesparingen? Kris Asnong legt in deze reportage van TV Limburg uit waarom particulieren bij Dubolimburch moeten zijn: advies op maat, alle mogelijke informatie over premies en gerichte infosessies over duurzaam bouwen.

MANAGER TV

De Big Media Group brengt naast de 'Managers' in de verschillende Vlaamse provincies (succesvolle magazines die de bedrijfswereld in beeld brengen) ook het programma Manager TV op TV Limburg. Kris Asnong vertelt over de rol van Dubolimburch in het TACO2-verhaal en geeft aan dat duurzaam bouwen het gebouwniveau overstijgt.

VIDEO QUICKSCANS & PLANADVIES

Voor Bouwinnovatie 2010 en volgende beurzen (maar ook voor interne videocircuits van gemeenten, infoavonden enzovoort) maakte Dubolimburch een korte promoclip die gratis Quickscans en Planadvies promoot.

www.dubolimburch.be
www.meetlatduurzaam bouwen.be
www.duurzamewoning2010.be
www.platformdubolimburch.be

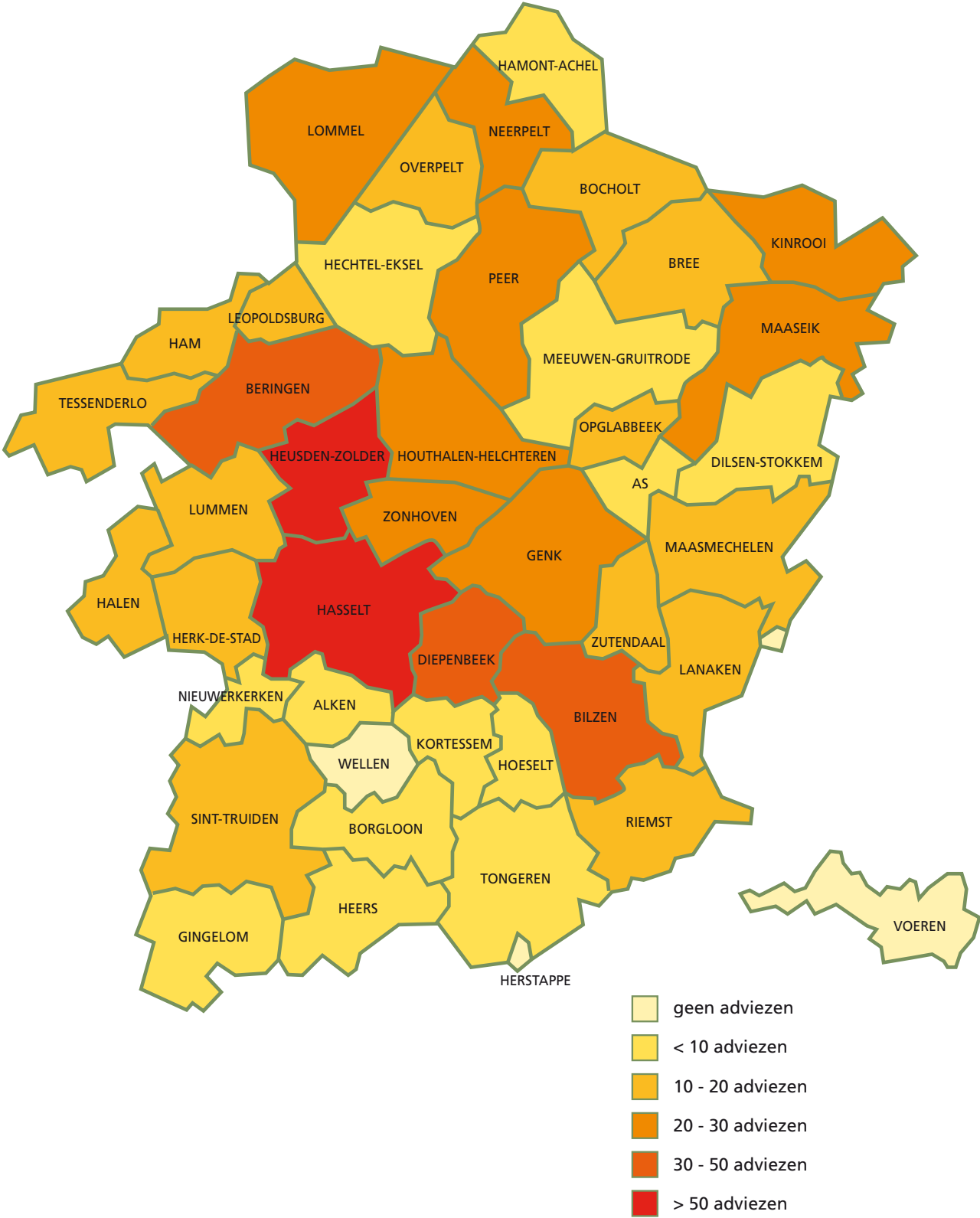
Opnames Tjing Tjing Wonen - TV Limburg

Dubolimburg-stand in CeDuBo - Heusden-Zolder

CONCLUSIES

PARTICULIEREN

Conclusies en aandachtspunten voor de toekomst

Meten is weten: Steunpunt Dubolimborg analyseerde de gegevens van meer dan 756 adviezen, en komt tot enkele opmerkelijke vaststellingen.

➡ 72 000 TON MINDER CO₂-UITSTOOT

De adviezen van Steunpunt Dubolimborg – ook die gegeven in het kader van ‘Limburg isoleert’ – zorgen ervoor dat op 1 jaar tijd 72 000 ton minder CO₂ uitgestoten wordt door particulieren. Dat komt overeen met de emissie van 13 000 auto’s. Oftewel de hele bevolking van Meeuwen-Gruitrode die elk met een aparte auto een toer rond de wereld maakt.

➡ DUBOLIMBURG BESPAART 77 583 413 EURO

De maatregelen die Dubolimborg adviseerde zorgen voor een besparing van 21 328 497 euro aan energiekosten per jaar. Met aftrek van de investeringskosten levert dit een netto-besparing op van 77 583 413 euro na 5 jaar.

➡ CAMPAGNE ‘LIMBURG ISOLEERT’ WERKT

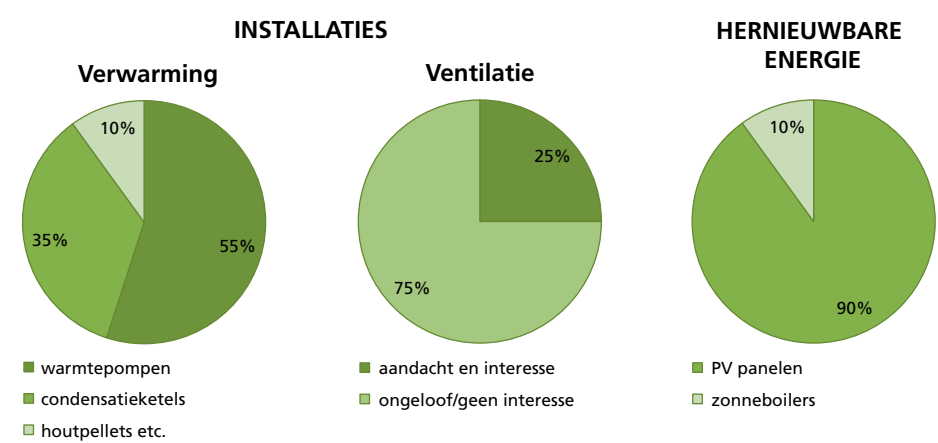
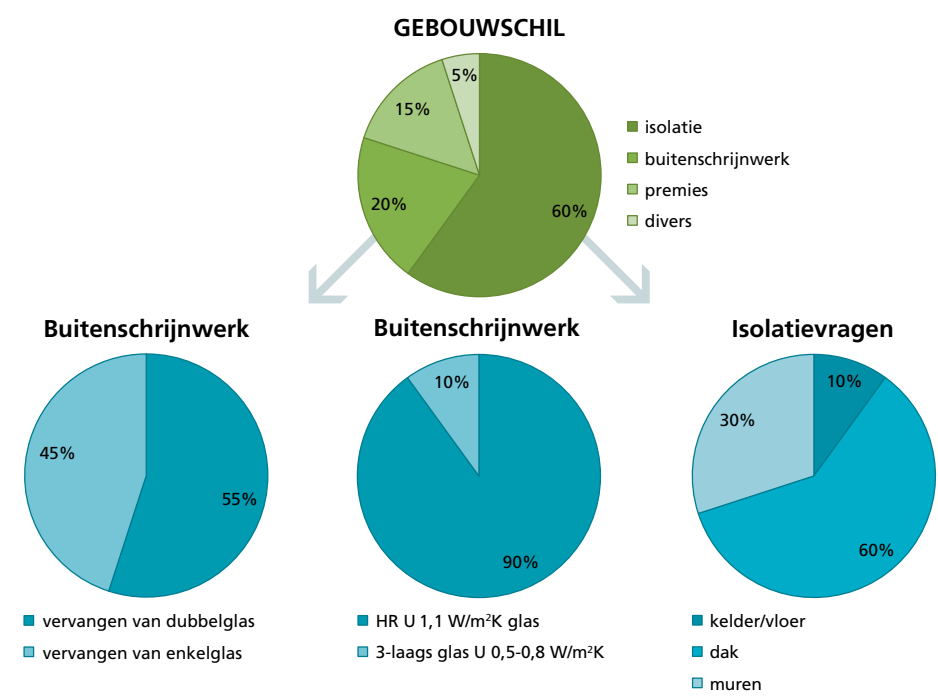
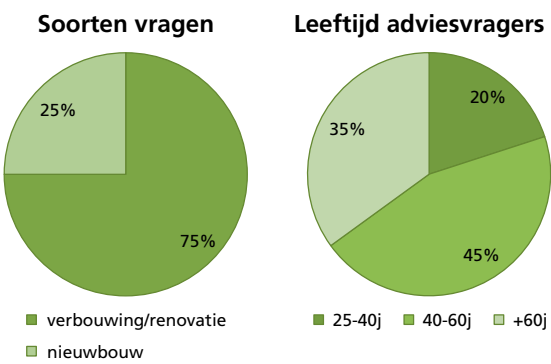
De Limburgse cijfers wat betreft aanvragen voor subsidiëring van het isoleren van woningen zijn ronduit indrukwekkend. Vooral dak- en vloerisolatie zijn erg in trek: in Limburg zien we een vertienvoudiging op 2 jaar tijd.

- dakisolatie: 983 (in 2007), 3 429 (in 2008), 9 584 (in 2009)
- muurisolatie: 415 (in 2007), 667 (in 2008), 1 124 (in 2009)
- vloerisolatie: 64 (in 2007), 244 (in 2008), 567 (in 2009)
- superisolerende beglazing: 1 400 (in 2007), 4 386 (in 2008), 5 474 (in 2009)

➡ MIDDEN-LIMBURG MEEST DUURZAAM

De cijfers van zowel de vragen per mail en telefoon, de Quickscans als de planadviezen laten een opmerkelijke tendens zien: Midden-Limburg scoort erg goed wat betreft duurzaam bouwen. Ook het noorden van de provincie doet het goed. In Zuid-Limburg lijkt duurzaam bouwen voorlopig minder aan te slaan.

Welke vragen stellen particulieren tijdens een Quicksan?

LIMBURG DENKT ENERGIEZUINIG
Leuke vaststelling: de meerderheid van de adviesvragers denkt al van in de planfase aan goede isolatie en rationeel energiegebruik. Een signaal dat de campagne 'Limburg isoleert' werkt en aanzet tot actieve zoektocht naar informatie.
Het percentage vragen over isolatie ligt in 2009 aanzienlijk hoger dan 2008. In 2008 lag de focus op zonnepanelen; over isolatie werd destijds nauwelijks gesproken.

LEEFTIJD NIEUWBOUWERS EN VERBOUWERS
De leeftijd van nieuwbouwers ligt laag: 55% is jonger dan 40 jaar. Bij renovatie is het helemaal omgekeerd: 80% van de verbouwers is ouder dan 40 jaar.

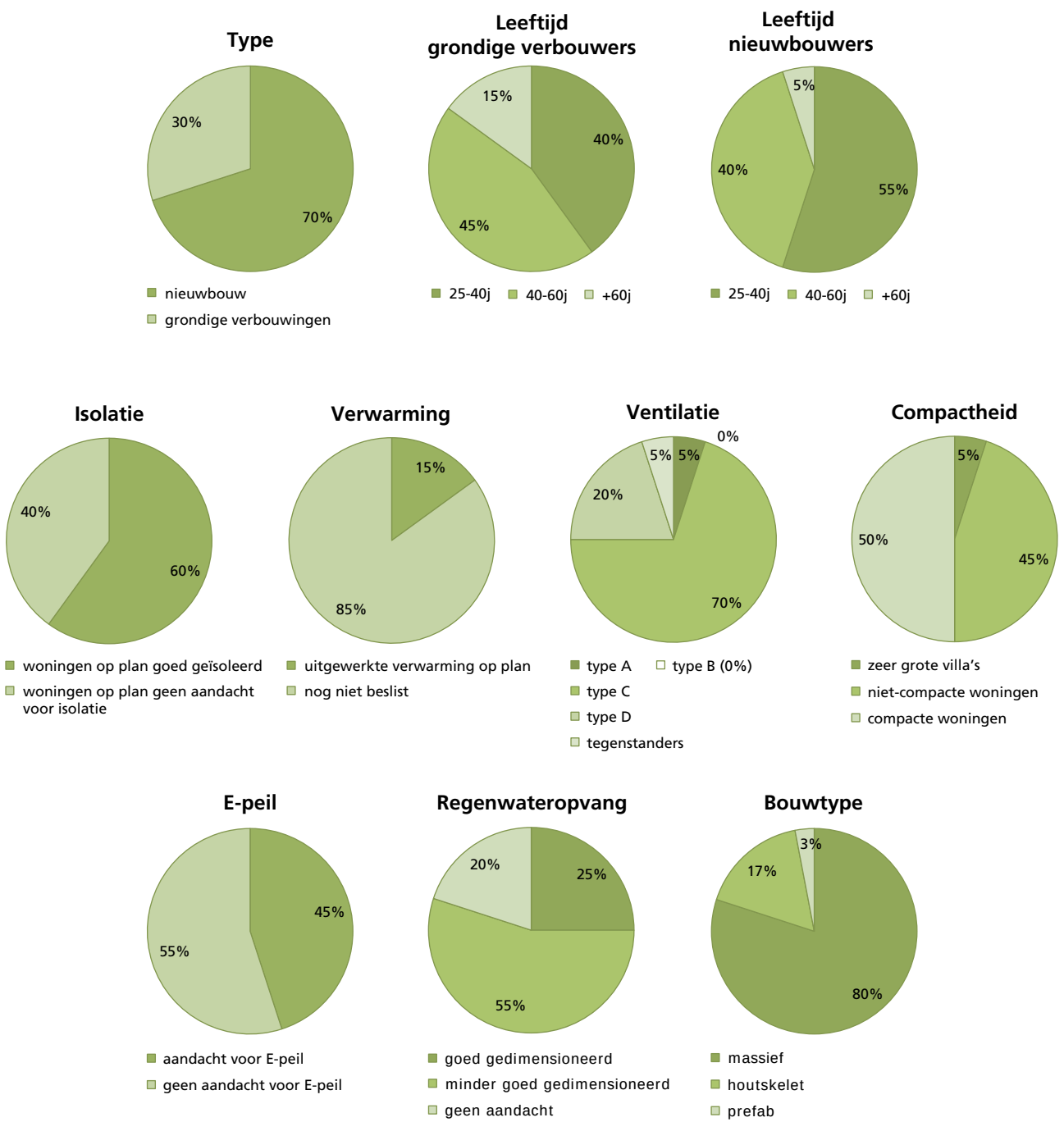
QUICKSCANS NUTTIGE AANVULLING OP PLANADVIES
Het feit dat de Quicksans gratis zijn, werkt drempelverlagend. Vaak hebben particulieren concrete en gerichte vragen over één aspect van hun verbouwing, en is de volledige screening via het Planadvies niet relevant.

QUICKSCANS ON THE ROAD GROOT SUCCES
Quicksans On The Road – waarbij de Dubospecialisten zelf naar de gemeenten toestappen – zijn in trek. Maar liefst 14 gemeenten dienden al een aanvraag in. De formule lijkt vooral interessant voor niet-buurgemeenten van Heusden-Zolder, waar de wekelijkse Quicksans en Planadviezen op donderdag plaatsvinden. Vaak vinden particulieren de afstand en de reisduur de grootste hinderpalen.

Dorpheide IV - Diepenbeek (Vlierstraat)

Welke vragen stellen particulieren tijdens een Planadvies?

E-PEIL: COMMUNICATIE NAAR ARCHITECTEN

Bouwers blijken nog te weinig geïnformeerd te zijn over het bestaan en de functie van het E-Peil. Na uitleg wilde de meerderheid van de adviesvragers extra maatregelen treffen om aan het E-Peil te voldoen of het zelfs te overtreffen. De doorstroom van informatie over duurzaam bouwen naar intermediairen als architecten en aannemers en het sensibiliseren van deze doelgroep blijft een prioriteit.

VENTILEREN (NOG) GEEN PRIORITEIT

Dat isoleren nodig is, dat lijkt de gemiddelde Limburger stilaan te beseffen. Maar het nut van ventilatie lijkt voor de gemiddelde burger niet bewezen. Een belangrijk aandachtspunt in de toekomstige campagnes/communicatie is dus hiervoor weggelegd. Ook het gebruik van hemelwater en het rationeel omspringen met kraantjeswater is niet ingeburgerd: slechts 15 % van de adviesvragers wilde deze items integreren in hun (ver-)bouwplannen.

EENMALIGE PREMIES MINDER INTERESSANT

Mensen wiens hypotheeklening is afgelopen zien PV-panelen als een investering en een doorlopende aftrekpost voor de belastingen. Men heeft minder interesse in een éénmalige premie, en daarom is het aandeel wat betreft zonneboilers een heel stuk kleiner. 90% van de adviesvragers kiest om die reden voor fotovoltaïsche zonnepanelen.

VRAAG NAAR THERMOFOTOGRAFIE

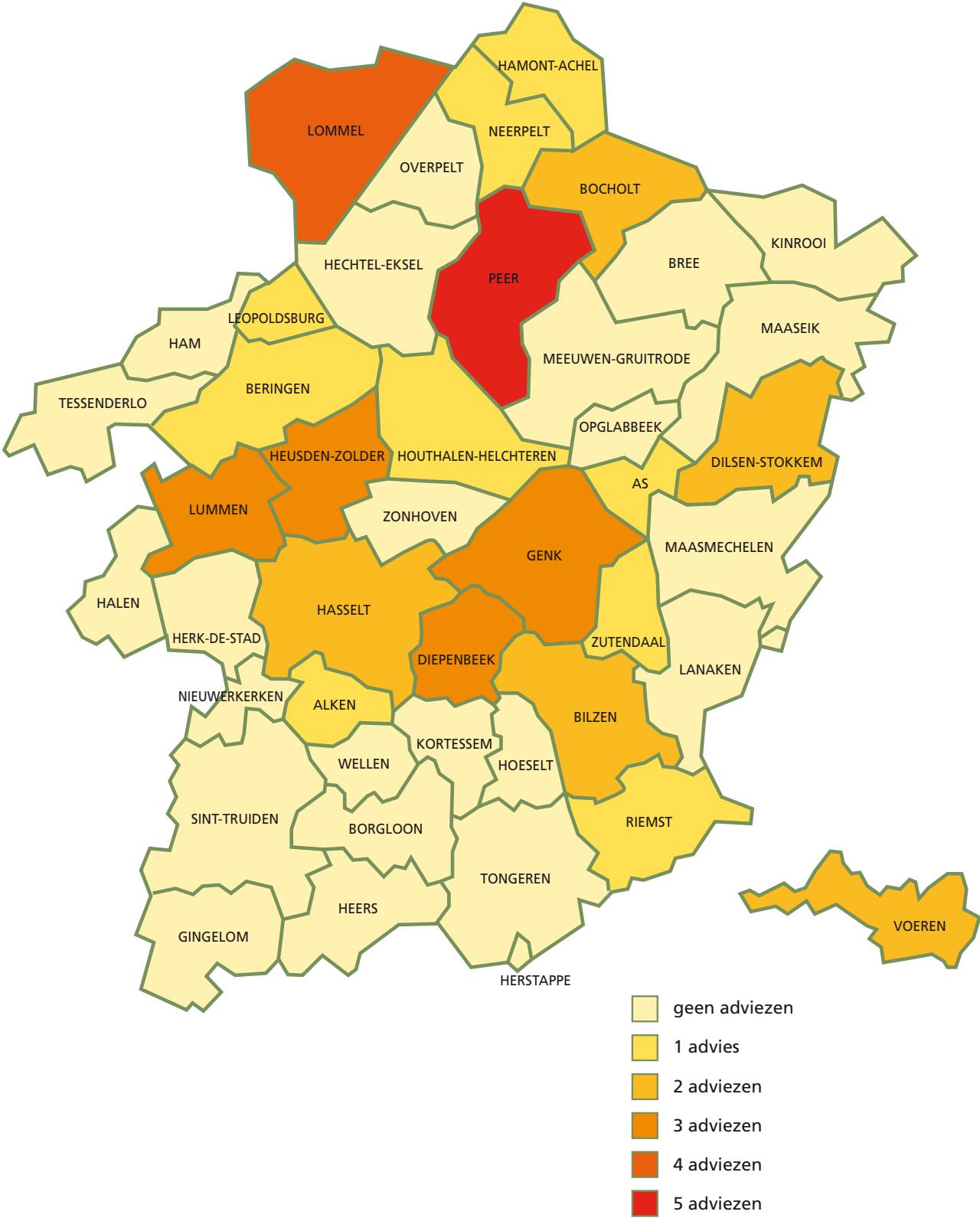
In de vele gesprekken werd de noodzaak aan ondersteunende thermofotografie duidelijk. Het planadvies zal daarom in de toekomst worden uitgebreid met (facultatieve) thermografische foto's.

BOUWWIJZE

Opvallende vaststelling: massiefbouw verliest lichtjes terwijl nu al 20 % van de bouwers voor alternatieve methoden als houtskelet en prefab kiest.

Gemeentelijke adviezen

GEMEENTEN

Conclusies en aandachtspunten voor de toekomst

NOORD- EN MIDDEN-LIMBURG MEEST DUURZAAM

Gemeenten in Noord- en Midden-Limburg dienen meer aanvragen in dan gemeenten in andere delen van de provincie. Opmerkelijk: in Zuid-Limburg lijkt duurzaam bouwen voorlopig minder aan te slaan.

MEER RUP'S EN MASTERPLANNEN

Steunpunt Dubolimburg wordt al van voor de planfase bij gemeentelijke, gebouwoverstijgende projecten betrokken waardoor de impact van het advies exponentieel vergroot. Ook gemeenten hebben voordeel bij deze manier van werken: het levert hun naast een verhoogde duurzaamheid van hun projecten ook een grotere kostenbesparing op.

TOENAME VAN DEMONSTRATIEPROJECTEN

Gemeenten bouwen steeds vaker (utiliteits-)gebouwen die een hoge demonstratieve waarde hebben, waardoor ze uitstekend geschikt zijn als voorbeeldproject. De sensibiliserende waarde wordt nog verhoogd door de stijgende aandacht voor steeds meer aspecten van duurzaamheid: energie, toegankelijkheid, materiaalgebruik en oriëntatie. Opvallend: het groendak is aan een opmars bezig.

181 NIEUWE PROJECTEN AANGEMELD

Limburgse gemeenten hebben samen 181 nieuwe projecten aangemeld waarvoor ze advies op maat willen. Steunpunt zal hen in de loop van hun project begeleiden.

Milieupark - Voeren

"Duurzaam bouwen en duurzaam wonen: dit zijn vage begrippen waar heel veel misverstanden rond bestaan. De architecten moeten het samen met de aannemers wel realiseren. Daarom is Steunpunt Dubolimburch een enorme steun. Ze sensibiliseren en informeren toekomstige bouwers en verbouwers. Dit is een enorme hulp voor de architect. Tevens zijn de studiemomenten die georganiseerd worden voor de bouwprofessionelen heel waardevol."

DANNY WINDMOLDERS
ARCHITECTENBUREAU FCS - DOCENT PHL, DEPARTEMENT ARCHITECTUUR - VOORZITTER NAV, DE VLAAMSE ARCHITECTENORGANISATIE

BOUWPROFESSIENELEN

Conclusies en aandachtspunten voor de toekomst

Wat denken bouwprofessionelen van Steunpunt Dubolimburch? Welke zijn de sterktes, welke zijn de aandachtspunten? We legden aan een respondentengroep van een 20-tal personen uit de bouwsector een enquête voor, met daarin een 25 pertinente vragen. En dit zijn hun bevindingen:

JONG, VLOT EN DYNAMISCH

Dynamisch, inhoudelijk zeer sterk, zelfbewust en grote bereidheid tot samenwerking: het team van Dubolimburch krijgt respect omwille van haar inzet, capaciteiten en competenties. De planadviezen worden als goed onderbouwd, zeer relevant en praktisch haalbaar ervaren. Nieuwe initiatieven als Platform Dubolimburch en Quicksans On The Road worden bijzonder goed onthaald. Ze spelen in op de noden van de sector en bewijzen dat Dubolimburch duurzaam bouwen als een steeds veranderende materie benadert, en in het kader daarvan met nieuwe concepten voor de dag komt. Dubolimburch dient blijvend de vinger aan de kloppende pols van duurzaam bouwen te houden.

ECONOMISCHE RELEVANTIE

De activiteiten van Dubolimburch tonen aan dat duwobo hand in hand gaat met een positief economisch verhaal. Door de trekkersrol in campagnes als 'Elkedagzondag' en 'Limburg isoleert' heeft Dubolimburch een impact op de sector: het online aanbieden van de lijsten van geëngageerde aannemers en architecten wordt als een stimulans voor de bouwprofessionelen ervaren.

NETWERK IS EEN GROTE TROEF

Dubolimburch staat voor kennis en expertise, niet in het minst door haar uitgebreide netwerk van intermediairen, belangengroepen en professionelen. Mede door haar enthousiaste partners slaagt Dubolimburch erin een draagvlak te creëren om haar strategische doelstellingen - en die van haar partners - te realiseren.

VOORBEELD VOOR VLAANDEREN

Dubolimburch is een pionier en zorgt met haar blauwdruk voor een staalkaart waarmee de andere Vlaamse provincies een eigen Steunpunt op maat van hun regio kunnen realiseren.

KENNISUITWISSELING TUSSEN BELANGENGROEPEN

Met de oprichting van het Platform Dubolimburch (voor gemeenten) brengt Dubolimburch kennis- en ervaringsuitwisseling tussen gemeenten en gemeentelijke diensten, ook binnen de eigen stad, tot stand. Dit principe zou volgens de respondenten ook nuttig zijn voor bouwprofessionelen: een eigen Platform waarin architecten en aannemers rond de tafel zitten en - aangevuld met de expertise van gastdocenten - leren van elkaar.

HELDERE COMMUNICATIE

De informatiedoorstroom vanuit Steunpunt Dubolimburch wordt als uitstekend ervaren. Dubolimburch communiceert transparant, haalt de media op momenten die belangrijk zijn en levert informatie over relevante topics in/van/uit de bouwsector. De communicatie met particulieren is jong en fris: ze geeft duurzaam bouwen het positieve imago dat nodig is om breed te kunnen sensibiliseren. Dubolimburch moet ook in de toekomst - voor de verschillende doelgroepen - blijven communiceren over innovaties en nieuwe technologieën inzake duurzaam bouwen, en zo de materie ingang doen vinden bij een steeds groeiend publiek van geïnteresseerde professionelen, overheden en particulieren.

NOOD AAN EIGEN PROFIEL

Om zich op de markt nog beter te kunnen positioneren, het onderscheid met de haar omringende organisaties te kunnen maken en op die manier haar expertise op een meer gerichte manier te kunnen inzetten, moet Dubolimburch nog nadrukkelijker op zoek naar een eigen profiel en imago.

TOEKOMST

NIEUWE PERSPECTIEVEN

KRIS ASNONG
COÖRDINATOR DUBOLIMBURG

In de volgende jaren zal Steunpunt Dubolimborg haar bestaande werking consolideren en versterken. Tegelijk richt Dubolimborg haar aandacht op enkele nieuwe projecten waarmee het zijn voortrekkersrol opnieuw in de verf zet.

PLATFORM DUURZAAM WONEN EN BOUWEN VOOR LIMBURGSE BOUWPROFESSIELEN

Naast het bestaande Platform Dubolimborg voor gemeenten zal een nieuw Platform voor bouwprofessionelen worden opgestart. Bedoeling is om informatie- en ervaringsuitwisseling, advies en begeleiding op maat voor en tussen bouwprofessionelen inzake duurzaam wonen en bouwen mogelijk te maken. Het nieuwe Platform zal deze belangrijke doelgroep ook ondersteunen in hun rol als eerstelijnsadviseur, en op permanente basis voorzien van concrete up-to-date informatie over alle aspecten van duurzaam bouwen. Uiteraard wil Dubolimborg via het Platform ook de werkgelegenheid in de sector en aanverwante sectoren stimuleren.

Het Platform zal ook 5 hoogkwalitatieve demonstratieprojecten met hoog ambitieniveau ondersteunen om op deze manier de verschillende doelgroepen nog beter te kunnen sensibiliseren.

JAARLIJKSE AWARD DUURZAAM BOUWEN LIMBURG

De Award Duurzame Woning 2010, die Dubolimborg samen met de Confederatie Bouw Limburg uitreikte aan de meest duurzame particuliere woning, is slechts een opstap naar meer. Dubolimborg zal jaarlijks duurzame projecten in Limburg belonen met een Award, zowel op het vlak van woningbouw (nieuwbouw en renovatie) en utiliteitsbouw als op het vlak van stedenbouw.

DUURZAAM BOUWEN EN WONEN FINANCIËEL AANTREKKELIJK MAKEN

Er bestaan al een aantal financiële mechanismen die duurzaam bouwen aantrekkelijk maken, maar ze bereiken de doelgroepen in verspreide slagorde. Dubolimborg brengt gemeenten en financiële instellingen met elkaar in contact, faciliteert de denktank en reikt de beide doelgroepen informatie op maat aan.

MAATACTIEPLANNEN VOOR GEMEENTEN

In het kader van het TACO2-plan zal Dubolimborg het overkoepelende klimaatplan vertalen in concrete klimaatplannen per gemeente. Verder worden ook concrete acties uitgewerkt en uitgevoerd.

UITBREIDING EN VERSTERKING VAN HET NETWERK

Steunpunt Dubolimborg zal interessante en relevante partners rond de tafel brengen, om zo haar rol als katalysator tussen verschillende bewegingen en doelgroepen optimaal te kunnen spelen. Met als objectief haar ambitieuze doelstellingen te realiseren en van Limburg een duurzamere provincie te maken.

STEUNPUNT GAAT VLAAMS

Steunpunt Dubolimborg zal, als pionier in Vlaanderen, haar werkingsmodel middels een blauwdruk exporteren naar de rest van Vlaanderen. De blauwdruk wordt opgevat als een staalkaart: provincies zullen zelf een eigen steunpunt kunnen samenstellen aan de hand van concepten die voor hun grondgebied relevant zijn.

STEUNPUNT GAAT INTERNATIONAAL

- SUN staat voor Sustainable Urban Neighbourhoods en is een grensoverschrijdend project dat tot doel heeft de leefomstandigheden in wijken en woongebieden op een integrale manier te verbeteren. Naast veel aandacht voor huisvesting (isolatie, duurzaam wonen enzovoort), buurtvoorzieningen en groen, focust Sun zich op de integratie van lokale economie in de wijken. Participerende steden zijn Eupen, Heerlen, Luik, Verviers, Aken en Genk. Steunpunt trekt Actie 5: energetische renovatie van 200 privéwoningen – met focus op dakisolatie, samenaankoop en begeleidde doe-het-zelf – waarbij een euregionale pool van professionals de verloederde gebouwen zal opwaarderen.

- Ter voorbereiding van de internationale conferentie over 'sustainable buildings' (Londen, SB 2011) worden in het najaar van 2010 in alle landen conferenties georganiseerd. Dubolimborg zal samen met CeDuBo fungeren als gastheer.

Steunpunt Dubolimburg dankt haar partners:

COLOFON

‘Dûboek 2008-2010’ is een uitgave van Steunpunt Dubolimburg, Marktplein 7/1, 3550 Heusden-Zolder.

Redactie

Kris Asnong - Lieve Custers - Liese Evers - Nathalie Grauls - An Jamers - Dirk Knapen - Patrick Kwanten - Sandra Penders - Patrick Vandewalle

Fotografie

Raymond Lemmens (Topeye.be)
Raf Ketelslagers (Studio Vision)
Jan Castermans (Razzi)

Grafische vormgeving

Comkommer

Druk

Profeeling Beringen

© Steunpunt Dubolimburg 2010

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Steunpunt Dubolimburg

Marktplein 7/1

3550 Heusden-Zolder

011 51 70 57

www.dubolimburg.be

DABO
L I M B U R G . B E

